

მეოთხე კატეგორიის საწარმოების ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტი

სტანდარტის სტრუქტურა

- (i) მეოთხე კატეგორიის საწარმოების ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტი დალაგებულია თემების მიხედვით და თითოეული თემა ცალკე განყოფილებაშია განხილული. თითოეული განყოფილება შედგება პუნქტებისგან. პუნქტების ნომრებს xx.yy ფორმატი აქვს, სადაც xx არის განყოფილების ნომერი, ხოლო yy არის ამ განყოფილებაში პუნქტის ნომერი.
- (ii) მეოთხე კატეგორიის საწარმოების სტანდარტის ყველა პუნქტს თანაბარი იურიდიული ძალა აქვს.

1-ლი განყოფილება – მოქმედების სფერო

სტანდარტის მოქმედების სფერო

- 1.1 წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტი (შემდგომ - სტანდარტი) ვრცელდება მეოთხე კატეგორიის საწარმოთა (შემდგომ - საწარმო) ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებებზე (შემდგომ - ფინანსური ანგარიშგება), იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც საწარმო იყენებს ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებს (შემდგომ - ფასს სტანდარტები), ან მცირე და საშუალო საწარმოების ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტს (შემდგომ - მსს ფასს სტანდარტი) „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის (შემდგომ - კანონი) შესაბამისად.
- 1.2 მეოთხე კატეგორიის საწარმო განიმარტება კანონის მე-2 მუხლის პირველი პუნქტის „ტ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად.

ძალაში შესვლის თარიღი

- 1.3 საწარმომ წინამდებარე სტანდარტი უნდა გამოიყენოს 2018 წლის 1 იანვარს ან ამ თარიღის შემდეგ დაწყებული საანგარიშგებო პერიოდებისთვის. ნებადართულია წინამდებარე სტანდარტის ვადამდელი გამოყენება.

მე-2 განყოფილება – დაშვებები და ძირითადი პრინციპები

მოქმედების სფერო

- 2.1 ამ განყოფილებაში აღწერილია ის დაშვებები და ძირითადი პრინციპები, რომლებიც საფუძვლად უდევს საწარმოების ოპერაციების აღიარებასა და შეფასებას წინამდებარე სტანდარტის ფარგლებში.

საწარმოების ფინანსური ანგარიშგების მიზანი

- 2.2 საწარმოების ფინანსური ანგარიშგების მიზანია, წარსული ოპერაციების გათვალისწინებით, საწარმოს ფინანსური მდგომარეობისა და მისი საქმიანობის ფინანსური შედეგების შესახებ ისეთი ინფორმაციის მიწოდება, რომელიც სასარგებლო იქნება ეკონომიკური გადაწყვეტილებების მისაღებად და კორპორაციული მართვის გაუმჯობესებისათვის.

უტყუარი და სამართლიანი თვალსაზრისის დაშვება

- 2.3 წინამდებარე სტანდარტის ფარგლებში მოქმედებს დაშვება, რომ ამ სტანდარტის შესაბამისად შედგენილი ფინანსური ანგარიშგება უტყუარ და სამართლიან ინფორმაციას იძლევა საწარმოს ფინანსური მდგომარეობისა და მისი საქმიანობის ფინანსური შედეგების შესახებ.

ფინანსური ანგარიშგების ძირითადი პრინციპები

- 2.4 საწარმომ ფინანსური ანგარიშგება უნდა მოამზადოს 2.5-2.8 პუნქტებში ჩამოყალიბებულ ძირითად პრინციპებზე დაყრდნობით.

- 2.5 **ფუნქციონირებადობის პრინციპით აღრიცხვა** – ამ პრინციპით აღრიცხვა მართებულია, თუ ხელმძღვანელობას განზრახული არა აქვს საწარმოს ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა და არც იძულებულია, ასე რომ მოიქცეს.
- 2.6 **დარიცხვის მეთოდი** – აქტივების, ვალდებულებებისა და კაპიტალის აღიარება მაშინ, როდესაც ისინი აკმაყოფილებს ამ ელემენტებისთვის დადგენილ განმარტებებსა და აღიარების კრიტერიუმებს.
- 2.7 **წინდახედულობა** – (i) შეიძლება მხოლოდ საანგარიშგებო თარიღისთვის არსებული მოგების აღიარება; (ii) უნდა აღიარდეს მოცემული ან წინა საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში წარმოქმნილი ყველა ვალდებულება, მაშინაც კი, როდესაც ამგვარი ვალდებულებების წარმოქმნა ცხადი გახდება მხოლოდ საანგარიშგებო თარიღსა და ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახურისთვის (შემდგომ – სამსახური) ფინანსური ანგარიშგების წარდგენის თარიღებს შორის პერიოდში; და (iii) უნდა აღიარდეს ყველა აქტივის გაუფასურება.
- 2.8 **არსებითობა** – ინფორმაცია არსებითია, თუ მის გამოტოვებას ან არასწორად წარდგენას ინდივიდუალურად ან ერთობლიობაში, შეუძლია გავლენა იქონიოს საწარმოს ფინანსური ანგარიშგების საფუძველზე მომხმარებლების მიერ მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე. არსებითობა დამოკიდებულია გამოტოვებული ან არასწორად წარმოდგენილი ინფორმაციის სიდიდესა და ხასიათზე, რისი განხილვაც უნდა ხდებოდეს შესაბამისი გარემოებების გათვალისწინებით.

ფინანსური მდგომარეობის ელემენტები

- 2.9 **აქტივი** – რესურსი, რომელსაც საწარმო აკონტროლებს წარსულში მომხდარი მოვლენების შედეგად და რის საფუძველზეც საწარმო მომავალში მოელის ეკონომიკური სარგებლის მიღებას.
- 2.10 **ვალდებულება** – საწარმოს ისეთი ვალდებულება, რომელიც წარმოიქმნა წარსული მოვლენების შედეგად და რომლის დაფარვა მოსალოდნელია, რომ გამოიწვევს ეკონომიკური სარგებლის შემცველი რესურსების გასვლას საწარმოდან.
- 2.11 **საკუთარი კაპიტალი** – საწარმოს აქტივების ის ნაწილი, რომელიც რჩება ყველა ვალდებულების გამოკლების შემდეგ.

ფინანსური შედეგების ელემენტები

- 2.12 **შემოსავალი** – ეკონომიკური სარგებლის ზრდა საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში აქტივების შემოდინების ან ხარისხის გაუმჯობესების, ან ვალდებულებების შემცირების გზით, რაც იწვევს საწარმოს საკუთარი კაპიტალის ზრდას, რომელიც დაკავშირებული არაა მესაკუთრეთა მიერ საკუთარ კაპიტალში განხორციელებულ დამატებით შენატანებთან.
- 2.13 **ხარჯები** – ეკონომიკური სარგებლის შემცირება, საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში საწარმოდან აქტივების გასვლის ან აქტივების ხარისხის გაუარესების, ან ვალდებულებების ზრდის საფუძველზე, რაც იწვევს საწარმოს საკუთარი კაპიტალის შემცირებას, რომელიც დაკავშირებული არაა მესაკუთრეებზე გაცემულ განაწილებასთან.

2.14 მოგება ან ზარალი არის საწარმოს საქმიანობის შედეგი, სხვაობა ერთსა და იმავე პერიოდის შემოსავლებსა და ხარჯებს შორის, ამიტომ იგი არ წარმოადგენს ფინანსური ანგარიშგების ცალკე ელემენტს.

ელემენტების აღიარება

2.15 აღიარება არის საწარმოს ფინანსურ ანგარიშგებაში იმ მუხლის ასახვის პროცესი, რომელიც აკმაყოფილებს აქტივის, ვალდებულების, შემოსავლის ან ხარჯის განმარტებას და შემდეგ კრიტერიუმებს:

(ა) მოსალოდნელია ამ მუხლთან დაკავშირებული მომავალი ეკონომიკური სარგებლის საწარმოში შემოსვლა ან საწარმოდან გასვლა; და

(ბ) მუხლს გააჩნია თვითღირებულება ან ღირებულება, რომელიც შეიძლება საიმედოდ შეფასდეს.

2.16 **მომავალი ეკონომიკური სარგებლის ალბათობა.** მომავალი ეკონომიკური სარგებლის შემოდინება/გადინების ალბათობის შეფასება ეყრდნობა საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებულ იმ პირობებს ან/და მტკიცებულებებს, რომლებიც ხელმისაწვდომია ფინანსური ანგარიშგების შედგენისას. ამგვარი შეფასებები ცალ-ცალკე კეთდება თითოეული ინდივიდუალურად არსებითი მუხლისთვის და ასევე ინდივიდუალურად არაარსებითი მუხლებისგან შემდგარი დიდი ჯგუფისთვის.

2.17 **საიმედოდ შეფასება.** ხშირ შემთხვევაში, მუხლის თვითღირებულება ან ღირებულება ცნობილია, სხვა შემთხვევაში უნდა შეფასდეს. გონივრული შეფასებების გამოყენება ფინანსური ანგარიშგების შედგენის მნიშვნელოვანი ნაწილია და არ ამცირებს მის საიმედოობას. ინფორმაცია საიმედოა მაშინ, თუ იგი არ შეიცავს არსებით შეცდომას, არ არის მიკერძოებული და სამართლიანად აჩვენებს იმას, რის საჩვენებლადაც არის გამიზნული, ან რასაც უნდა აჩვენებდეს, გონივრული მოლოდინის ფარგლებში.

2.18 სტანდარტით ნებადართული არ არის **ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში** ისეთი მუხლების აღიარება, რომლებიც ვერ აკმაყოფილებს **ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების** რომელიმე ელემენტის განმარტებას.

შეფასება თავდაპირველი აღიარებისას

2.19 თავდაპირველი აღიარებისას საწარმომ აქტივები და ვალდებულებები თვითღირებულებით უნდა შეაფასოს. იშვიათ გარემოებებში, წინამდებარე სტანდარტით მოითხოვება საწარმოს მიერ აქტივის ან ვალდებულების თვითღირებულების შეფასება აღიარების თარიღის მდგომარეობით განსაზღვრული მისი საბაზრო ღირებულების საიმედოდ შეფასების საფუძველზე.

თავდაპირველი აღიარების შემდგომი შეფასება

2.20 თავდაპირველი აღიარების შემდგომ აქტივების ხელახალი შეფასების მიზანია იმის უზრუნველყოფა, რომ აქტივები შეფასებული არ იყოს იმაზე უფრო მეტი ღირებულებით, რა ოდენობის ანაზღაურების მიღებასაც საწარმო მოელის აქტივის გაყიდვის ან გამოყენების შედეგად.

- 2.21 არაფინანსური აქტივები – როგორც წესი, ფასდება თვითღირებულებით, დაგროვილი ცვეთისა/ამორტიზაციისა და დაგროვილი გაუფასურების ზარალის (თუ ასეთი არსებობს) გამოკლებით (იხ. მე-9 განყოფილება - „არაფინანსური აქტივების გაუფასურება“).
- 2.22 ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები – გარდა სხვა საწარმოების წილობრივ ინსტრუმენტებში ფლობილი ინვესტიციებისა, ფასდება თვითღირებულებით, რომელიც კორექტირებულია დარიცხული მისაღები პროცენტით, ხოლო ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, ასევე დაგროვილი გაუფასურების ზარალის თანხის გამოკლებით, თუ ასეთი არსებობს (იხ. მე-5 განყოფილება - „ფინანსური ინსტრუმენტები“).
- 2.23 წილობრივი ინვესტიციები – ფასდება თვითღირებულებით, რომელსაც აკლდება დაგროვილი გაუფასურების ზარალი, თუ ასეთი არსებობს.
- 2.24 ვალდებულებები, გარდა ფინანსური ვალდებულებებისა – როგორც წესი, ფასდება საწარმოს მიერ იმ თანხის ოდენობის საიმედოდ შეფასებით, რომელიც საჭირო იქნებოდა ვალდებულების შესასრულებლად საანგარიშგებო თარიღის მდგომარეობით.

ურთიერთგადაფარვა

- 2.25 საწარმოსთვის დაუშვებელია აქტივებისა და ვალდებულებების ან შემოსავლებისა და ხარჯების ურთიერთგადაფარვა, თუ ეს არ მოითხოვება, ან ნებადართული არ არის წინამდებარე სტანდარტით.

მე-3 განყოფილება – ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა

მოქმედების სფერო

3.1 ამ განყოფილებაში ახსნილია, რას გულისხმობს სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობა, რას მოიცავს საწარმოს ფინანსური ანგარიშგების სრული პაკეტი და როგორ უნდა განხორციელდეს ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების, შემოსავლების, ხარჯებისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგების, ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისა (ამ უკანასკნელის წარდგენის შემთხვევაში) და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების წარდგენა.

განცხადება სტანდარტთან შესაბამისობის შესახებ

3.2 ფინანსურ ანგარიშგებაში, რომელიც შედგენილია ამ სტანდარტის შესაბამისად, ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში თვალსაჩინო ადგილზე მითითებული უნდა იყოს, რომ ფინანსური ანგარიშგება შედგენილია მეოთხე კატეგორიის საწარმოების ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტის შესაბამისად.

ანგარიშგების წარდგენის პერიოდულობა

3.3 კანონის თანახმად, საწარმომ ყოველწლიურად უნდა წარადგინოს ფინანსური ანგარიშგების სრული პაკეტი (მათ შორის, შესაძარისი ინფორმაცია), 3.8 და 3.9 პუნქტების შესაბამისად.

საწარმოს ფუნქციონირებადობის შეფასება

3.4 ფინანსური ანგარიშგების შედგენის პროცესში საწარმოს ხელმძღვანელობამ სტანდარტზე დაყრდნობით უნდა შეაფასოს, აქვს თუ არა საწარმოს საქმიანობის გაგრძელების უნარი, როგორც ფუნქციონირებად საწარმოს. ანალიზისას ხელმძღვანელობამ უნდა გაითვალისწინოს ნებისმიერი ხელმისაწვდომი საპროგნოზო ინფორმაცია საწარმოს მომავალი საქმიანობის შესახებ. საპროგნოზო ინფორმაცია უნდა მოიცავდეს ბოლო საანგარიშგებო თარიღიდან სულ მცირე თორმეტ კალენდარულ თვეს.

3.5 როდესაც ხელმძღვანელობა დაადგენს, რომ საწარმო არ არის ფუნქციონირებადი საწარმო, მან ფინანსური ანგარიშგება უნდა მოამზადოს ისეთი საფუძვლით, რომელიც ასახავს ამ ფაქტს, იმ შემთხვევაშიც კი, თუ ლიკვიდაციის პროცედურა ჯერ არ დაწყებულია.

3.6 თუ ფინანსური ანგარიშგების შედგენას გადაწყვეტს საწარმო, რომელიც ლიკვიდაციის პროცესში იმყოფება, მან ფინანსური ანგარიშგება უნდა მოამზადოს ისეთი საფუძვლით, რომელიც ასახავს იმ ფაქტს, რომ საწარმო არ არის ფუნქციონირებადი საწარმო.

არსებითობა და აგრეგირება

3.7 საწარმომ, ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების, შემოსავლების, ხარჯებისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგებისა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისთვის (ამ უკანასკნელის წარდგენის შემთხვევაში) განსაზღვრული მუხლების ფარგლებში,

ცალ-ცალკე უნდა წარმოადგინოს ყველა არსებითი მუხლი, ხოლო არაარსებითი მუხლები აგრეგირებულად.

ფინანსური ანგარიშგების სრული პაკეტი

- 3.8 საწარმოს ფინანსური ანგარიშგების სრული პაკეტი უნდა მოიცავდეს:
- (ა) საანგარიშგებო თარიღის მდგომარეობით შედგენილ **ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებას**, რომელსაც ბოლოში დაერთვის შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნები; და
 - (ბ) **შემოსავლების, ხარჯებისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგებას**.

საწარმო უფლებამოსილია, ასევე წარადგინოს **ფულადი ნაკადების ანგარიშგება**.

- 3.9 თუ წინამდებარე სტანდარტით სხვა რამ არ მოითხოვება ან ნებადართული არ არის, საწარმომ ფინანსურ ანგარიშგებაში უნდა ასახოს გასული პერიოდის შესადარისი ინფორმაცია, მიმდინარე პერიოდის ფინანსურ ანგარიშგებასა და შესაბამის განმარტებით შენიშვნებში წარდგენილი ყველა ციფრობრივი მონაცემისთვის.

დამატებითი ინფორმაცია

- 3.10 საწარმომ თვალსაჩინოდ უნდა გამიჯნოს ფინანსური ანგარიშგების სრული პაკეტის თითოეული შემადგენელი ნაწილი. ამასთან, წარმოდგენილი ინფორმაციის გასაგებად, ნათლად მიუთითოს შემდეგი ინფორმაცია და გაიმეოროს კიდევ, თუ ამის გაკეთება აუცილებელია:
- (ა) საწარმოს დასახელება და წინა საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების შემდეგ მისი სახელწოდების ნებისმიერი ცვლილება;
 - (ბ) საწარმოს ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმა;
 - (გ) საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების თარიღი და ფინანსური ანგარიშგებით მოცული პერიოდი;
 - (დ) მიუთითოს, რომ თანხები ფინანსურ ანგარიშგებაში შეფასებული და წარდგენილია საქართველოს ეროვნულ ვალუტაში; და
 - (ე) საწარმოს იურიდიული მისამართი.

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

3.11 საწარმომ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება მოცემული ფორმატით უნდა წარადგინოს და, არსებითობის გათვალისწინებით, ცალ-ცალკე წარმოადგინოს შემდეგი მუხლები:

აქტივები		საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები	
ფულადი სახსრები	X	სავაჭრო ვალდებულებები	X
სავაჭრო მოთხოვნები	X	ანარიცხები	X
გაცემული ავანსები და დარიცხული მისაღები შემოსავალი	X	ვალდებულებები თანამშრომელთა მიმართ	X
მარაგები	XX	საგადასახადო ვალდებულებები	X
- მზა პროდუქცია	X	დარიცხული ხარჯები და სხვა გადავადებული შემოსავალი	X
- სხვა	X	მესაკუთრეებისგან ნასესხები თანხები	X
სხვა მიმდინარე აქტივები	X	ბანკებისგან ნასესხები თანხები	X
ბიოლოგიური აქტივები	XX	სხვა ნასესხები თანხები	X
- თვითღირებულების მოდელით	X	სხვა ვალდებულებები	X
- გადაფასების მოდელით	X	სულ ვალდებულებები	XX
ძირითადი საშუალებები	XX	საკუთარი კაპიტალი	
- მიწა	X	კაპიტალი	X
- შენობა-ნაგებობები	X	გაუნაწილებელი მოგება	X
- სხვა ძირითადი საშუალებები	X	გადაფასების რეზერვი	X
- არამატერიალური აქტივები	X	სხვა კაპიტალი	X
- საიჯარო აქტივი საკუთრების გადაცემის პირობით	X	სულ საკუთარი კაპიტალი	XX
ინვესტიციები სხვა საწარმოთა წილობრივ ინსტრუმენტებში	X	სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები	XX
სხვა გრძელვადიანი აქტივები	X		
კაპიტალი (გაუნაღებელი ნაწილი)	X		
გამოსყიდული საკუთარი აქციები	X		
სულ აქტივები	XX		

3.12 აქტივი მოკლევადიან აქტივად მიიჩნევა, თუ:

- (ა) ძირითადად სავაჭრო დანიშნულებით გამოიყენება;
- (ბ) ნავარაუდევია მისი რეალიზება საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ თორმეტი თვის განმავლობაში; ან
- (გ) იგი არის ფულადი სახსრები. გამონაკლისს წარმოადგენს ის შემთხვევა, როდესაც ფულადი სახსრების გაცვლა ან ვალდებულების შესასრულებლად გამოიყენება შეზღუდულია საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ, სულ მცირე, თორმეტი თვით მაინც.

შემოსავლების, ხარჯებისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგება

3.13 საწარმომ შემოსავლების, ხარჯებისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგება მოცემული ფორმატით უნდა წარადგინოს და, არსებითობის გათვალისწინებით, ცალ-ცალკე წარმოადგინოს შემდეგი მუხლები:

ნეტო ამონაგები	XX
- საქონლის გაყიდვიდან	X
- მომსახურების გაწევიდან	X
- სამშენებლო ხელშეკრულებებიდან	X
- სხვა	X
რეალიზებული პროდუქციის თვითღირებულება	(XX)
- საწყისი მარაგები	(X)
- მარაგების შესყიდვა	(X)
- გადამუშავების დანახარჯები	(X)
- საბოლოო მარაგები	X
საერთო მოგება	<u>XX</u>
სხვა შემოსავალი	X
დასაქმებულთა ანაზღაურება	(X)
ცვეთა/ამორტიზაცია	(X)
გაუფასურების ხარჯი	(XX)
- ფინანსური აქტივები	(X)
- მარაგები	(X)
- სხვა არაფინანსური აქტივები	(X)
საპროცენტო შემოსავალი	X
საპროცენტო ხარჯი	(X)
სხვა ხარჯები	(X)
მოგება/ზარალი, მოგების გადასახადის ხარჯამდე	XX
მოგების გადასახადი	(X)
საანგარიშგებო პერიოდის მოგება/ზარალი	<u>XX</u>
საწყისი გაუნაწილებელი მოგება: გადაანგარიშებული	XX
- გაუნაწილებელი მოგების საწყისი ნაშთი (წინა წლის საბოლოო ნაშთი)	X
- გასული პერიოდის შეცდომის გასწორების გავლენა	(X)
- გასული პერიოდის სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილების გავლენა	X
ბიოლოგიური აქტივის გასვლისას, გადაფასების რეზერვის ნაშთის გადატანა გაუნაწილებელ მოგებაში	X
განაწილება მესაკუთრეებზე (მათ შორის დივიდენდი)	X
გაუნაწილებელი მოგების საბოლოო ნაშთი	<u>XX</u>

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

3.14 საწარმომ, რომელიც გადაწყვეტს ფულადი ნაკადების ანგარიშგების წარდგენას, უნდა გამოიყენოს პირდაპირი მეთოდი და მოცემული ფორმატის დაცვით, არსებითობის გათვალისწინებით, ცალკე წარმოადგინოს შემდეგი მუხლები:

საოპერაციო საქმიანობა

მომხმარებლებისგან მიღებული ფულადი სახსრები	X
მომწოდებლებსა და დასაქმებულ პირებზე გაცემული ფულადი სახსრები	(X)
სხვა	(X)
საოპერაციო საქმიანობიდან შემოსული ფულადი სახსრები	<u>XX</u>
გადახდილი მოგების გადასახადი	(X)
ნეტო ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობიდან	<u>XX</u>

საინვესტიციო საქმიანობა

ფულადი სახსრების გასვლა გრძელვადიანი აქტივების შეძენისა და გაუმჯობესებისთვის	(X)
ფულადი სახსრების გასვლა სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობაში გამოყენებული ბიოლოგიური აქტივების შეძენისა და გაუმჯობესებისთვის	(X)
ფულადი სახსრების შემოსვლა გრძელვადიანი აქტივების გაყიდვიდან	X
ფულადი სახსრების შემოსვლა სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობაში გამოყენებული ბიოლოგიური აქტივების გაყიდვიდან	X
მიღებული პროცენტი	X
მიღებული დივიდენდები	X
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული ნეტო ფულადი სახსრები	<u>XX</u>

საფინანსო საქმიანობა

ფულადი სახსრების შემოსვლა კაპიტალის განაღდებად	X
ფულადი სახსრების შემოსვლა სესხებიდან	X
საკუთრების გადაცემის პირობის მქონე იჯარიდან წარმოქმნილი ვალდებულებების გადახდა	(X)
სასესხის ძირის გადახდა	(X)
სესხის პროცენტის გადახდა	(X)
დივიდენდების გადახდა	(X)
ნეტო ფულადი სახსრები საფინანსო საქმიანობიდან	<u>XX</u>
ნეტო ფულადი სახსრების შემოსვლა ან (გასვლა) წლის განმავლობაში	<u>XX</u>
ფულადი სახსრები წლის დასაწყისისათვის	X
ფულადი სახსრები წლის ბოლოს	<u>XX</u>

3.15 საწარმოს განმარტებითი შენიშვნები უნდა მოიცავდეს მხოლოდ შემდეგ ინფორმაციას:

- (ა) ნებისმიერი ფინანსური ვალდებულების, გარანტიის, ან პირობითი ვალდებულების **ჯამური თანხა**, რომლებიც ასახული არ არის **ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში**, ასევე ნებისმიერი ფინანსური ვალდებულების, გარანტიის, ან პირობითი ვალდებულების ხასიათისა და ფორმის **ცალ-ცალკე აღწერა** (შესაბამისი თანხის მითითებით), რომელიც მიეკუთვნება:
 - (i) პენსიებს; და
 - (ii) მის **მშობელ საწარმოს**, **შვილობილ საწარმოს** (მშობელი საწარმოს მიერ კონტროლირებული საწარმო, მათ შორის საბოლოო მშობელი საწარმოს ნებისმიერი შვილობილი საწარმო), ან **მეკავშირე საწარმოს** (ე.ი. საწარმო, რომლის საოპერაციო და ფინანსურ პოლიტიკაზე მას მნიშვნელოვანი გავლენა აქვს. წინამდებარე სტანდარტის თანახმად, მნიშვნელოვანი გავლენა მაშინ არსებობს, როდესაც მეოთხე კატეგორიის საწარმო ფლობს მოცემული საწარმოს ხმის უფლების 20%-ს ან მეტს).
- (ბ) ხელმძღვანელი და სამეთვალყურეო ორგანოების წევრებზე გაცემული ავანსებისა და კრედიტების თანხა, საპროცენტო განაკვეთის, ძირითადი პირობებისა და დაბრუნებული, ჩამოწერილი ან გაუქმებული თანხების ოდენობის მითითებით, ასევე მათი სახელით ნებისმიერი სახის გარანტიის მეშვეობით აღებული ვალდებულებების თანხისა და შესაბამისი გარანტიის თანხის (ოდენობის) მითითებით;
- (გ) ინფორმაცია საკუთარი აქციების შეძენაზე ან გასხვისებაზე, რომელიც განახორციელა თვითონ საწარმომ ან მისი სახელით მოქმედმა სხვა პირმა, კერძოდ, სულ მცირე შემდეგი ინფორმაცია:
 - (i) საანგარიშგებო პერიოდში აქციების შეძენის მიზეზები;
 - (ii) საანგარიშგებო პერიოდში შეძენილი და გასხვისებული აქციების რაოდენობა და ნომინალური ღირებულება, ხოლო მისი არარსებობის შემთხვევაში – საბალანსო ღირებულება და განთავსებულ კაპიტალში აქციების წილობრივი მაჩვენებელი;
 - (iii) აქციების შეძენისათვის ან გასხვისებისათვის განხორციელებული საპასუხო შესრულება (ე.ი. შეძენის ან გაყიდვის შემთხვევაში - აქციებისათვის მიღებული ანაზღაურება);
 - (iv) საანგარიშგებო პერიოდში შეძენილი და საკუთრებაში დატოვებული აქციების რაოდენობა და ნომინალური ღირებულება, ხოლო მისი არარსებობის შემთხვევაში – საბალანსო ღირებულება და განთავსებულ კაპიტალში აქციების წილობრივი მაჩვენებელი.

მე-4 განყოფილება – სააღრიცხვო პოლიტიკა, შეფასებები და შეცდომები

მოქმედების სფერო

4.1 ამ განყოფილებაში მოცემულია მითითებები სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩევისა და გამოყენებისთვის, რომელიც გამოიყენება ფინანსური ანგარიშგების შედგენისას. მითითებები ასევე ეხება სააღრიცხვო შეფასებების ცვლილებებსა და წინა საანგარიშგებო პერიოდის ფინანსური ანგარიშგების შეცდომების გასწორებას.

სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩევა და გამოყენება

4.2 სააღრიცხვო პოლიტიკა არის გარკვეული პრინციპების, საფუძვლების, დაშვებების, წესებისა და პრაქტიკული მეთოდების ერთობლიობა, რომლებსაც საწარმო იყენებს ფინანსური ანგარიშგების შედგენისა და წარდგენის დროს.

4.3 თუ წინამდებარე სტანდარტი არეგულირებს რომელიმე ოპერაციას, მოვლენას ან გარემოებას, საწარმომ უნდა გამოიყენოს ეს სტანდარტი, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც სტანდარტის ამა თუ იმ მოთხოვნის უგულებელყოფა არსებით გავლენას არ მოახდენს ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

4.4 თუ წინამდებარე სტანდარტი არ არეგულირებს რომელიმე ეკონომიკურ მოვლენას (მაგალითად, ოპერაციას, მოვლენას ან გარემოებას), საწარმოს ხელმძღვანელობამ უნდა იმსჯელოს, თვითონ შეიმუშაოს და გამოიყენოს ისეთი სააღრიცხვო პოლიტიკა, რომლის საფუძველზე მიღებული ინფორმაცია:

- (ა) სამართლიანად ასახავს ეკონომიკურ მოვლენას;
- (ბ) გამოხატავს მის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას; და
- (გ) წინდახედულია.

4.5 ზედა პუნქტში აღწერილი მსჯელობისას ხელმძღვანელობამ უნდა გაითვალისწინოს აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლებისა და ხარჯების შესაბამისი განმარტებები, აღიარების კრიტერიუმები და შეფასების საფუძვლები, ასევე ძირითადი პრინციპები, რომლებიც განხილულია მე-2 განყოფილებაში - „საფუძვლები, დაშვებები და ძირითადი პრინციპები“.

4.6 საწარმომ უნდა შეარჩიოს სააღრიცხვო პოლიტიკა და თანამიმდევრულად გამოიყენოს მსგავსი ოპერაციების, მოვლენებისა და გარემოებებისთვის.

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში

4.7 საწარმომ მხოლოდ იმ შემთხვევაში უნდა შეცვალოს სააღრიცხვო პოლიტიკა, თუ ცვლილება:

- (ა) მოითხოვება წინამდებარე სტანდარტის ცვლილებებით; ან
- (ბ) გამოიწვევს ფინანსურ ანგარიშგებაში უფრო საიმედო და შესაფერისი ინფორმაციის ასახვას ამა თუ იმ ეკონომიკური მოვლენის გავლენის შესახებ საწარმოს ფინანსურ მდგომარეობასა და მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებზე.

- 4.8 საწარმომ წინამდებარე სტანდარტის მოთხოვნების ცვლილებით გამოწვეული სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილება უნდა ასახოს ამ ცვლილების გარდამავალი დებულებების შესაბამისად, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, ხოლო სხვა მიზეზით გამოწვეული ცვლილება სააღრიცხვო პოლიტიკაში უნდა აისახოს რეტროსპექტულად.
- 4.9 გამარტივების მიზნით, მეოთხე კატეგორიის საწარმოებისთვის სააღრიცხვო პოლიტიკის რეტროსპექტულად გამოყენება ნიშნავს მხოლოდ მიმდინარე პერიოდის აქტივების, ვალდებულებებისა და საკუთარი კაპიტალის საწყისი საბალანსო ღირებულებების გადაანგარიშებას. შესაბამისად, საწარმოს არ მოეთხოვება შესადარისი ინფორმაციის გადაანგარიშება. გასული პერიოდის მონაცემების ამგვარი კორექტირება ჯამურად უნდა აისახოს **შემოსავლების, ხარჯებისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშების** შესაბამის მუხლში.

ცვლილებები სააღრიცხვო შეფასებებში

- 4.10 სააღრიცხვო შეფასების ცვლილება არის აქტივის ან ვალდებულების საბალანსო ღირებულების, ან აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადის, ან ცვეთის/ამორტიზაციის მეთოდის ცვლილება, რომელიც გამომდინარეობს აქტივებისა და ვალდებულებების არსებული მდგომარეობის, ან აქტივებთან და ვალდებულებებთან დაკავშირებული მომავალი ეკონომიკური სარგებლისა და ვალდებულებების შეფასებიდან.
- 4.11 საწარმომ სააღრიცხვო შეფასების ცვლილების გავლენა უნდა ასახოს **შემოსავლების, ხარჯებისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშებაში**:
- (ა) მხოლოდ იმ საანგარიშგებო პერიოდში, როდესაც განხორციელდა ცვლილება, თუ ეს ცვლილება გავლენას ახდენს მხოლოდ მოცემულ საანგარიშგებო პერიოდზე; ან
 - (ბ) იმ საანგარიშგებო პერიოდში, როდესაც განხორციელდა ცვლილება და მომდევნო საანგარიშგებო პერიოდებშიც, თუ ეს ცვლილება მომავალ პერიოდებზეც ახდენს გავლენას.
- 4.12 ამასთან, თუ სააღრიცხვო შეფასების ცვლილება იწვევს აქტივის, ვალდებულების ან საკუთარი კაპიტალის რომელიმე მუხლის საბალანსო ღირებულების ცვლილებას, საწარმომ ეს ცვლილება უნდა ასახოს შესაბამის მუხლებში იმავე საანგარიშგებო პერიოდში, როდესაც განხორციელდა ცვლილება.

წინა საანგარიშგებო პერიოდ(ებ)ის შეცდომების გასწორება

- 4.13 წინა საანგარიშგებო პერიოდ(ებ)ის შეცდომები არის საწარმოს წინა საანგარიშგებო პერიოდ(ებ)ის ფინანსურ ანგარიშგებაში დაშვებული უზუსტობა ან ინფორმაციის გამოტოვება, რაც გამოიწვია იმ ფაქტმა, რომ საწარმომ არ გამოიყენა, ან არასწორად გამოიყენა სანდო ინფორმაცია, რომელიც:
- (ა) ხელმისაწვდომი იყო იმ მომენტისათვის, როდესაც შესაბამისი პერიოდების ფინანსური ანგარიშგება სამსახურში წარადგინა; და
 - (ბ) გონივრულად მოსალოდნელი იყო, რომ მოძიებული და გათვალისწინებული იქნებოდა ფინანსური ანგარიშგების შედგენისა და წარდგენის დროს.

4.14 ამგვარ შეცდომებს განეკუთვნება მათემატიკური შეცდომების, სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებაში დაშვებული შეცდომების, ფაქტების უყურადღებოდ დატოვების, ან არასწორი ინტერპრეტაციისა და თაღლითობის შედეგები.

4.15 შესაძლებლობის ფარგლებში, საწარმომ რეტროსპექტულად უნდა შეასწოროს წინა საანგარიშგებო პერიოდ(ებ)ის არსებითი შეცდომა მისი გამოვლენის შემდეგ სამსახურისთვის წარდგენილ პირველივე ფინანსურ ანგარიშგებაში, 4.9 პუნქტის შესაბამისად.

მე-5 განყოფილება – ფინანსური ინსტრუმენტები

მოქმედების სფერო

5.1 წინამდებარე განყოფილება ეხება ყველა ფინანსური ინსტრუმენტის სააღრიცხვო მიდგომას, რომლის მონაწილე მხარეც არის საწარმო, გარდა:

(ა) ფინანსური ინსტრუმენტებისა, რომლებიც აკმაყოფილებს საწარმოს საკუთარი კაპიტალის განმარტებას (იხ. მე-12 განყოფილება - „საკუთარ კაპიტალთან დაკავშირებული ოპერაციები მესაკუთრეებთან“);

(ბ) იჯარისა, რომელზეც ვრცელდება მე-10 განყოფილება („იჯარა“). თუმცა, 5.15–5.16 პუნქტების აღიარების შეწყვეტასთან დაკავშირებული მოთხოვნები ასევე ეხება მეიჯარის მიერ აღიარებული საიჯარო მოთხოვნებისა და მოიჯარის მიერ აღიარებული საიჯარო ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტასაც, ხოლო 5.11–5.12 პუნქტების მოთხოვნები გაუფასურების შესახებ - მეიჯარის მიერ აღიარებულ საიჯარო მოთხოვნებსაც;

(გ) ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებებისა, რომლებზეც ვრცელდება მე-11 განყოფილება - „ანარიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები“.

5.2 **ფინანსური ინსტრუმენტი** არის ნებისმიერი ხელშეკრულება, რომელიც წარმოშობს როგორც ერთი საწარმოს ფინანსურ აქტივს, ასევე მეორე საწარმოს ფინანსურ ვალდებულებას ან წილობრივ ინსტრუმენტს.

5.3 **ფინანსური აქტივი** არის ნებისმიერი აქტივი, რომელიც წარმოადგენს: (ა) ფულად სახსრებს; (ბ) სხვა საწარმოს წილობრივ ინსტრუმენტს; ან (გ) სხვა საწარმოსგან ფულადი სახსრების ან სხვა ფინანსური აქტივის მიღების სახელშეკრულებო უფლებას.

5.4 **ფინანსური ვალდებულება** არის ნებისმიერი ვალდებულება, რომელიც წარმოადგენს სხვა მხარისთვის ფულადი სახსრების ან სხვა ფინანსური აქტივის მიწოდების სახელშეკრულებო ვალდებულებას.

აღიარება

5.5 საწარმო მხოლოდ იმ შემთხვევაში აღიარებს ფინანსურ აქტივს ან ფინანსურ ვალდებულებას, თუ იგი ხდება მოცემული ფინანსური ინსტრუმენტის ხელშეკრულების მხარე.

შეფასება თავდაპირველი აღიარებისას

- 5.6 საწარმომ ფინანსური აქტივი ან ფინანსური ვალდებულება თავდაპირველად აღიარებისას უნდა შეაფასოს თვითღირებულებით, ხოლო თვითღირებულება ფასდება გარიგების ფასით, რომელსაც აკლდება გარიგების დანახარჯები.
- 5.7 თუმცა, როდესაც საწარმო სახელმწიფოსგან იღებს უპროცენტო, ან დაბალი საპროცენტო განაკვეთით სესხს, მან გარიგების ფასის დასადგენად უნდა გამოიყენოს 14.4 პუნქტი.
- 5.8 ასევე, როდესაც საწარმო შემდგომი გადახდის პირობით ყიდულობს მარაგებს (იხ. მე-6 განყოფილება - „მარაგები“), გრძელვადიან აქტივებს (იხ. მე-7 განყოფილება - „გრძელვადიანი აქტივები“) ან სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობაში გამოყენებულ ბიოლოგიურ აქტივებს (იხ. მე-8 განყოფილება - „ბიოლოგიური აქტივები სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობაში“), ან ყიდის საქონელს ან ეწევა მომსახურებას და **შემდგომი გადახდის ფასი მეტია დაუყოვნებლივ გადახდის ფასზე** (იხ. პუნქტი 13.8), მაშინ გარიგების ფასი დაუყოვნებლივ გადახდის ფასია, რომელიც ხელმისაწვდომია გარიგების თარიღისთვის.
- 5.9 სხვაობა შემდგომი გადახდის ფასსა და დაუყოვნებლივ გადახდის ფასს შორის (5.8 პუნქტის შესაბამისად) ასახავს ფინანსურ ოპერაციას, რომელიც აღირიცხება წრფივი მეთოდით, როგორც საპროცენტო შემოსავალი (როდესაც საწარმო გამყიდველია, იხ. პუნქტი 5.12(ა)), ან საპროცენტო ხარჯი (როდესაც საწარმო მყიდველია), გადავადებული გადახდის პერიოდის განმავლობაში (იხ. პუნქტი 5.16).
- 5.10 გარიგების დანახარჯები ხარჯის სახით აღიარდება გაწევისთანავე შემოსავლების, ხარჯებისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგებაში .

ფინანსური აქტივების შეფასება თავდაპირველი აღიარების შემდეგ

- 5.11 თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს საწარმომ ფინანსური აქტივები უნდა შეაფასოს შემდეგნაირად:
- (ა) ინვესტიციები სხვა საწარმოების წილობრივ ინსტრუმენტებში – თვითღირებულებით, რომელსაც აკლდება დაგროვილი გაუფასურების ზარალი;
 - (ბ) ყველა დანარჩენი ფინანსური აქტივი თავდაპირველი აღიარების მომენტში განსაზღვრული თვითღირებულებით, რომელსაც:
 - (i) ემატება აქტივის თავდაპირველი აღიარების თარიღიდან საანგარიშგებო თარიღამდე აღიარებული საპროცენტო შემოსავალი;
 - (ii) აკლდება აქტივის თავდაპირველი აღიარების თარიღიდან საანგარიშგებო თარიღამდე მიღებული ძირისა და პროცენტის თანხები; და
 - (iii) აკლდება დაგროვილი გაუფასურების ზარალის თანხა.
- 5.12 საპროცენტო შემოსავალი არის სხვაობა ხელშეკრულებით განსაზღვრულ მისაღებ მთლიან თანხასა და ფინანსური აქტივის თავდაპირველად აღიარებულ თვითღირებულებას შორის. საწარმომ საპროცენტო შემოსავალი ხელშეკრულების ვადაზე უნდა გაანაწილოს შემდეგნაირად:

- (ა) წრფივი მეთოდით ხელშეკრულების ვადის მიხედვით – ისეთი ოპერაციისთვის, რომელიც განხორციელდა შემდგომი გადახდის პირობით და შემდგომი გადახდის ფასი მეტია დაუყოვნებლივ გადახდის ფასზე (როგორც ეს აღწერილია 5.8 პუნქტში);
- (ბ) ყველა სხვა შემთხვევაში – ფინანსური აქტივის საბალანსო ღირებულებასთან მიმართებით მუდმივი (უცვლელი) საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. ამ მიზნისთვის შესაფერისი განაკვეთი, როგორც წესი, იქნება სახელშეკრულებო საპროცენტო განაკვეთი.

5.13 საწარმომ თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს უნდა შეაფასოს, არსებობს თუ არა რომელიმე ფინანსური აქტივის გაუფასურების მტკიცებულება. თუ გაუფასურების ნიშნები არსებობს, საწარმომ უნდა შეაფასოს ფინანსური აქტივის გაუფასურების ზარალის მოცულობა საანგარიშგებო თარიღის მდგომარეობით და მაშინვე აღიაროს გაუფასურების ხარჯის სახით შემოსავლების, ხარჯებისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგებაში.

5.14 საწარმომ უნდა განახორციელოს ადრე აღიარებული გაუფასურების ზარალის შემცირება იმ შემთხვევაში, თუ ადრე გაუფასურებული ფინანსური აქტივის საიმედოდ შეფასებული ღირებულება გაიზრდება ისეთი მოვლენის შედეგად, რომელიც მოხდა გაუფასურების ზარალის აღიარების შემდეგ. აღდგენილი თანხა მაშინვე უნდა აღიარდეს შემოსავლის სახით შემოსავლების, ხარჯებისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგებაში.

ფინანსური ვალდებულებების შეფასება თავდაპირველი აღიარების შემდეგ

5.15 საწარმომ თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ფინანსური ვალდებულებები უნდა შეაფასოს თავდაპირველი აღიარების მომენტში განსაზღვრული თვითღირებულებით, რომელსაც:

- (ა) ემატება ვალდებულების თავდაპირველი აღიარების თარიღიდან საანგარიშგებო თარიღამდე აღიარებული საპროცენტო ხარჯი;
- (ბ) აკლდება ვალდებულების თავდაპირველი აღიარების თარიღიდან საანგარიშგებო თარიღამდე გადახდილი ძირისა და პროცენტის თანხები.

5.16 **საპროცენტო ხარჯი** არის სხვაობა ხელშეკრულებით განსაზღვრულ გადასახდელ მთლიან თანხასა და ფინანსური ვალდებულების თავდაპირველად აღიარებულ თვითღირებულებას შორის. საწარმომ საპროცენტო ხარჯი ხელშეკრულების ვადაზე უნდა გაანაწილოს შემდეგნაირად:

- (ა) წრფივი მეთოდით ხელშეკრულების ვადის მიხედვით - ისეთი ოპერაციისთვის, რომელიც განხორციელდა შემდგომი გადახდის პირობით და შემდგომი გადახდის ფასი მეტია დაუყოვნებლივ გადახდის ფასზე (როგორც ეს აღწერილია 5.8 პუნქტში);
- (ბ) ყველა სხვა შემთხვევაში – ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასთან მიმართებით მუდმივი (უცვლელი) საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. ამ მიზნისთვის შესაფერისი განაკვეთი, როგორც წესი, იქნება სახელშეკრულებო საპროცენტო განაკვეთი.

ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტა

5.17 საწარმომ ფინანსური აქტივის (ან ფინანსური აქტივის ნაწილის) აღიარება უნდა შეწყვიტოს მაშინ, როდესაც:

- (ა) ფინანსური აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების სახელშეკრულებო უფლებებს ვადა გაუვა, ან ფულადი სახსრები უკვე მთლიანად მიღებული აქვს; ან
- (ბ) დააკმაყოფილებს საქართველოს საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებულ, ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტის მოთხოვნებს.

5.18 ფინანსური აქტივის (ან ფინანსური აქტივის ნაწილის) აღიარების შეწყვეტიდან წარმოქმნილი ნებისმიერი შემოსულობა ან ზარალი მაშინვე უნდა აღიარდეს, შემოსავლის ან ხარჯის, სახით შემოსავლების, ხარჯებისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგებაში.

მე-6 განყოფილება – მარაგები

მოქმედების სფერო

6.1 წინამდებარე განყოფილება ეხება მარაგების აღრიცხვას, გარდა:

- (ა) დაუმთავრებელი მშენებლობისა, რომელიც წარმოიშობა სამშენებლო ხელშეკრულების შესრულებისას, მათ შორის, სამშენებლო ხელშეკრულებებთან უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურების ხელშეკრულებებისა (იხ. მე-13 განყოფილება – „ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან“); და
- (ბ) ბიოლოგიური აქტივებისა, რომლებიც დაკავშირებულია სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობასა და სოფლის მეურნეობის პროდუქციასთან ნაყოფის მიღების მომენტამდე (ნაყოფის მიღება არის ბიოლოგიური აქტივიდან პროდუქციის მოცილება, ან ბიოლოგიური აქტივის სიცოცხლის პროცესის შეწყვეტა.) (იხ. მე-8 განყოფილება – „ბიოლოგიური აქტივები სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობაში“).

6.2 მარაგი ისეთი აქტივია, რომელიც:

- (ა) გათვალისწინებულია გასაყიდად ჩვეულებრივი სამეურნეო საქმიანობის პროცესში;
- (ბ) მონაწილეობს ამგვარი გაყიდვისათვის გამიზნული მარაგების წარმოების პროცესში; ან
- (გ) წარმოდგენილია ნედლეულისა და მასალების სახით, რომლებიც განკუთვნილია წარმოების პროცესში, ან მომსახურების გაწევისას მოხმარებისათვის.

შეფასება

6.3 საწარმომ მარაგი უნდა შეაფასოს თვითღირებულებასა და შეფასებულ გასაყიდ ფასს შორის უმცირესი თანხით, რომელსაც გამოკლებული აქვს პროდუქციის დასრულებისა და გაყიდვისთვის საჭირო დანახარჯები.

- 6.4 **მარაგის თვითღირებულება** მოიცავს ყველანაირ დანახარჯს, რომელიც უშუალოდ დაკავშირებულია მარაგის არსებულ ადგილამდე ტრანსპორტირებასა და მათ ახლანდელ მდგომარეობაში მოყვანასთან, მათ შორის:
- (ა) შეძენის დანახარჯებს;
 - (ბ) გადამუშავების დანახარჯებსა; და
 - (გ) სხვა დანახარჯებს, რომლებიც უშუალოდაა დაკავშირებული მარაგის არსებულ ადგილამდე ტრანსპორტირებასა და მათ ახლანდელ მდგომარეობაში მოყვანასთან.
- 6.5 **მარაგის შეძენის დანახარჯები** მოიცავს მისი შეძენის (ნასყიდობის) ფასს, იმპორტის გადასახადსა და სხვა გადასახადებს (არაპირდაპირი გადასახადების გარდა, რომლებიც შემდგომში დაბრუნებას (ჩათვლას) ექვემდებარება), ტრანსპორტირების, დატვირთვა-გადმოტვირთვის დანახარჯებსა და სხვა დანახარჯებს, რომლებიც უშუალოდ არის დაკავშირებული მზა პროდუქციის, ნედლეულის, მასალებისა და მომსახურების შეძენასთან. შეძენის დანახარჯების დათვლისას გაანგარიშებული თანხა შემცირდება სავაჭრო დათმობის, სხვადასხვა სახის ფასდათმობისა და სხვა ანალოგიური მუხლების ღირებულებით. თუ გადახდა გადავადებულია (შემდგომი გადახდის პირობით) და შემდგომი გადახდის ფასი მეტია დაუყოვნებლივ გადახდის ფასზე, მაშინ მარაგების თვითღირებულებაში ასახული შეძენის ფასი იქნება გარიგების თარიღისთვის ხელმისაწვდომი დაუყოვნებლივ გადახდის ფასი. სხვაობა შემდგომი გადახდის ფასსა და დაუყოვნებლივ გადახდის ფასს შორის უნდა აღირიცხოს მე-5 განყოფილების - „*ფინანსური ინსტრუმენტები*“ - შესაბამისად.
- 6.6 საწარმომ არაფულადი აქტივის ან აქტივების, ან ფულადი და არაფულადი აქტივების ერთობლივად გაცვლის შედეგად შეძენილი მარაგის თვითღირებულება უნდა შეაფასოს აღიარების თარიღის მდგომარეობით განსაზღვრული, მათი საბაზრო ღირებულების საიმედოდ შეფასებით, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც (ა) გაცვლის ოპერაციას არ გააჩნია კომერციული შინაარსი, ან (ბ) არც მიღებული და არც გადაცემული აქტივის საბაზრო ღირებულება არ არის საიმედოდ შეფასებადი. ასეთ შემთხვევაში, აქტივის თვითღირებულება განისაზღვრება გადაცემული აქტივის საბალანსო ღირებულებით.
- 6.7 მარაგის **გადამუშავების დანახარჯები** მოიცავს ისეთ დანახარჯებს, რომლებიც უშუალოდაა დაკავშირებული პროდუქციის ერთეულების წარმოებასთან (მაგალითად, საწარმოო პროცესში უშუალოდ ჩართულ პერსონალის ხარჯებს). გარდა ამისა, მოიცავს საწარმოო ზედნადებ ხარჯებსაც, რომლებიც გაწეულია ნედლეულისა და მასალების მზა პროდუქციად გარდაქმნის/გადამუშავების პროცესში (მაგალითად, საწარმოო დანიშნულების შენობა-ნაგებობებისა და მოწყობილობების ცვეთა და საექსპლუატაციო დანახარჯები).
- 6.8 **ბიოლოგიური აქტივებიდან მიღებული სოფლის მეურნეობის პროდუქციის თვითღირებულება.** მე-8 განყოფილების - „*ბიოლოგიური აქტივები სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობაში*“ - შესაბამისად, სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის მარაგები, რომლებიც საწარმომ მიიღო ბიოლოგიური აქტივებიდან, თავდაპირველი აღიარებისას უნდა შეფასდეს გაყიდვისთვის აუცილებელი დანახარჯებით შემცირებული შეფასებული გასაყიდი ფასით,

რომელიც განსაზღვრულია ნაყოფის მიღების მომენტისთვის. წინამდებარე განყოფილების გამოყენების მიზნებისათვის, ეს თანხა მიიჩნევა მარაგის თვითღირებულებად ზემოაღნიშნული თარიღისათვის.

6.9 **თვითღირებულების ფორმულები** – საწარმომ ინდივიდუალურად იდენტიფიცირებადი მარაგების თვითღირებულება, ასევე კონკრეტული პროექტებისთვის წარმოებული და განკუთვნილი საქონლის ან მომსახურების თვითღირებულება ცალ-ცალკე უნდა განსაზღვროს მათზე გაწეული ინდივიდუალური დანახარჯების იდენტიფიკაციით. ყველა სხვა მარაგის თვითღირებულება უნდა შეფასდეს ე.წ. **FIFO მეთოდით** (რომლის მიხედვითაც საანგარიშგებო პერიოდში, პირველ რიგში რეალიზებულად მიიჩნევა ის საქონელი, რომელიც საანგარიშგებო პერიოდის დასაწყისისთვის მიეკუთვნება მარაგს, ხოლო შემდეგ ის საქონელი, რომელიც წარმოებულია (შემენილია) საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში, მისი წარმოების (შემენის) დროის მიხედვით), ან **საშუალო შეწონილი ღირებულების** ფორმულის გამოყენებით.

6.10 **გაუფასურება** – საწარმომ თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს უნდა შეაფასოს, გაუფასურებულია თუ არა მარაგები, ანუ მათი საბალანსო ღირებულება არის თუ არა სრულად ანაზღაურებადი (მაგალითად, მარაგის დაზიანების, მოძველების ან გასაყიდი ფასის შემცირების გამო). როდესაც მარაგი გაუფასურებულია, საწარმომ მარაგი უნდა შეაფასოს გასაყიდი ფასით, რომელიც უნდა შემცირდეს მისი დასრულებისა და გაყიდვისთვის საჭირო დანახარჯებით, ხოლო გაუფასურების ზარალი, ხარჯის სახით, მაშინვე აღიაროს **შემოსავლების, ხარჯებისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგებაში**.

6.11 საწარმოს ეკრძალება ადრე აღიარებული გაუფასურების ზარალის აღდგენა.

ხარჯად აღიარება

6.12 როდესაც მარაგი გაიყიდება, საწარმომ მისი საბალანსო ღირებულება უნდა აღიაროს იმ პერიოდის ხარჯად, როდესაც აღიარებს შესაბამის ამონაგებს.

მე-7 განყოფილება – გრძელვადიანი აქტივები

მოქმედების სფერო

7.1 წინამდებარე განყოფილება ეხება ძირითადი საშუალებებისა (მათ შორის, საინვესტიციო ქონების) და არამატერიალური აქტივების აღრიცხვას. აქ არ არის აღწერილი სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობაში გამოყენებული ბიოლოგიური აქტივების აღრიცხვის წესები (იხ. მე-8 განყოფილება – „*ბიოლოგიური აქტივები სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობაში*“).

7.2 **ძირითადი საშუალებები** – მატერიალური აქტივები, რომლებიც:
(ა) იმყოფება საწარმოს განკარგულებაში და გამოიყენება საქონლის საწარმოებლად, საქონლის ან მომსახურების მისაწოდებლად; იჯარით გასაცემად ან ადმინისტრაციული მიზნებისათვის; და (ბ) მოსალოდნელია მათი ერთ საანგარიშგებო პერიოდზე მეტი პერიოდის განმავლობაში გამოყენება.

7.3 **არამატერიალური აქტივი** – იდენტიფიცირებადი არაფულადი აქტივი, ფიზიკური ფორმის გარეშე. ასეთი აქტივი იდენტიფიცირებადად მიიჩნევა მაშინ, როდესაც: (ა) განცალკევებადია, ანუ შესაძლებელია მისი განცალკევება

ან გამოყოფა საწარმოსგან და გაყიდვა, გადაცემა, ლიცენზიით ან იჯარით გაცემა ან გაცვლა ინდივიდუალურად, ან დაკავშირებულ ხელშეკრულებასთან, აქტივთან ან ვალდებულებასთან ერთად; ან (ბ) წარმოიშობა სახელშეკრულებო ან სხვა იურიდიული უფლებებიდან, მიუხედავად იმისა, შესაძლებელია თუ არა ამ უფლებების გადაცემა ან განცალკევება საწარმოსგან, ან სხვა უფლებებისა და ვალდებულებებისაგან.

აღიარება

- 7.4 საწარმომ გრძელვადიანი აქტივი უნდა აღიაროს მაშინ, როდესაც:
- (ა) შესაძლებელია მისი თვითღირებულების საიმედოდ შეფასება; და
 - (ბ) მოსალოდნელია, რომ საწარმო მომავალში ამ აქტივის გამოყენებით მიიღებს ეკონომიკურ სარგებელს.
- საწარმოში შექმნილი არამატერიალური ქონება არ უნდა აღიარდეს საწარმოს აქტივად. ყველა მსგავსი დანახარჯი მაშინვე ხარჯის სახით უნდა აღიარდეს შემოსავლების, ხარჯებისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგებაში.
- 7.5 მიწა და შენობა-ნაგებობები დამოუკიდებელი აქტივებია, ამიტომ საწარმომ ისინი ცალ-ცალკე უნდა აღრიცხოს მაშინაც კი, თუ ისინი ერთად არის შეძენილი.

შეფასება თავდაპირველი აღიარებისას

- 7.6 საწარმომ გრძელვადიანი აქტივი თავდაპირველად აღიარებისას უნდა შეაფასოს თვითღირებულებით.
- 7.7 გრძელვადიანი აქტივების თვითღირებულება მოიცავს შეძენის დანახარჯებსა და ყველა ისეთ დანახარჯს, რომელიც პირდაპირ დაკავშირებულია აქტივის იმ ადგილზე და ისეთ მდგომარეობაში მოყვანასთან, რომ შესაძლებელი იყოს მისი გამოყენება ხელმძღვანელობის მიერ დასახული მიზნების შესაბამისად, გარდა ნასესხებ სახსრებთან დაკავშირებული დანახარჯებისა.
- 7.8 შეძენის დანახარჯები მოიცავს მისი შეძენის (ნასყიდობის) ფასს, იმპორტის გადასახადსა და სხვა გადასახადებს (არაპირდაპირი გადასახადების გარდა, რომლებიც შემდგომში დაბრუნებას (ჩათვლას) ექვემდებარება), ტრანსპორტირების, დატვირთვა-გადმოტვირთვის დანახარჯებსა და სხვა დანახარჯებს, რომლებიც უშუალოდ არის დაკავშირებული მის შეძენასთან. შეძენის დანახარჯების დათვლისას გაანგარიშებული თანხა შემცირდება სავაჭრო დათმობის, სხვადასხვა სახის ფასდათმობისა და სხვა ანალოგიური მუხლების ღირებულებით. თუ გადახდა გადავადებულია (შემდგომი გადახდის პირობით) და შემდგომი გადახდის ფასი მეტია დაუყოვნებლივ გადახდის ფასზე, მაშინ შეძენის დანახარჯებში ასახული შეძენის ფასი არის გარიგების თარიღისთვის ხელმისაწვდომი დაუყოვნებლივ გადახდის ფასი. სხვაობა შემდგომი გადახდის ფასსა და დაუყოვნებლივ გადახდის ფასს შორის უნდა აღრიცხოს მე-5 განყოფილების - „ფინანსური ინსტრუმენტები“ - შესაბამისად.
- 7.9 საწარმომ არაფულადი აქტივ(ებ)ის, ან ფულადი და არაფულადი აქტივების ერთობლივად გაცვლის შედეგად შეძენილი გრძელვადიანი აქტივის თვითღირებულება უნდა შეაფასოს აღიარების თარიღის მდგომარეობით,

საბაზრო ღირებულების ოდენობის საიმედოდ შეფასებით, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც (ა) გაცვლის ოპერაციას არ გააჩნია კომერციული შინაარსი, ან (ბ) არც მიღებული და არც გადაცემული აქტივის საბაზრო ღირებულება არ არის საიმედოდ შეფასებადი. ასეთ შემთხვევაში, აქტივის თვითღირებულება განისაზღვრება გადაცემული აქტივის საბალანსო ღირებულებით.

7.10 საწარმომ სახელმწიფო გრანტით შეძენილი გრძელვადიანი აქტივის თვითღირებულება უნდა შეაფასოს ამ აქტივის აღიარების თარიღის მდგომარეობით, საბაზრო ღირებულების ოდენობის საიმედოდ შეფასებული თანხით (იხ. აგრეთვე მე-14 განყოფილება - „სახელმწიფო გრანტები“).

შეფასება თავდაპირველი აღიარების შემდეგ

7.11 საწარმომ გრძელვადიანი აქტივი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ უნდა შეაფასოს თვითღირებულებით, რომელსაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა/ამორტიზაცია და დაგროვილი გაუფასურების ზარალი, რაც განისაზღვრება მე-9 განყოფილების - „არაფინანსური აქტივების გაუფასურება“ - შესაბამისად.

7.12 ცვეთა/ამორტიზაცია უნდა ასახავდეს საწარმოს მიერ მოცემული აქტივის მომსახურების პოტენციალის მოხმარების ხასიათს, დანიშნულებისამებრ მისი გამოყენებისას. ცვეთის/ამორტიზაციის გაანგარიშება საჭიროებს მსჯელობასა და სააღრიცხვო შეფასებების გამოთვლას, მათ შორის:

(ა) ცვეთის/ამორტიზაციის დარიცხვის იმ მეთოდის განსაზღვრას, რომელიც ყველაზე უკეთესად ასახავს აქტივის მომსახურების პოტენციალის მოხმარების ხასიათს, დანიშნულებისამებრ მისი გამოყენებისას. (საწარმომ არამატერიალური აქტივებისთვის უნდა გამოიყენოს მხოლოდ ცვეთის/ამორტიზაციის დარიცხვის წრფივი მეთოდი, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც აშკარაა, რომ სხვა მეთოდი უფრო შესაფერისია);

(ბ) აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადის შეფასებას, ანუ იმ პერიოდის შეფასებას, რომლის განმავლობაში მოსალოდნელია, რომ აქტივი ხელმისაწვდომი იქნება გამოსაყენებლად საწარმოს მიერ, ან მოსალოდნელია, რომ აქტივიდან საწარმო მიიღებს წარმოებული პროდუქციის ან მსგავსი ერთეულების გარკვეულ რაოდენობას;

(გ) აქტივის ნარჩენი ღირებულების შეფასებას (თუმცა, საწარმომ ნარჩენი ღირებულება ნულის ტოლად უნდა მიიჩნიოს, თუ არ არსებობს ადვილად განსაზღვრადი ობიექტური მტკიცებულება იმ ფასისა, რა ფასადაც შესაძლებელი იქნებოდა აქტივის გაყიდვა, თუ მას უკვე ის ასაკი და მდგომარეობა ექნებოდა, რომელიც მოსალოდნელია მისი სასარგებლო მომსახურების ვადის ბოლოს).

7.13 აქტივზე ცვეთის/ამორტიზაციის დარიცხვა იწყება მაშინ, როდესაც აქტივი იმყოფება იმ ადგილას და მოყვანილია ისეთ მდგომარეობაში, რაც აუცილებელია აქტივის ექსპლუატაციისთვის ხელმძღვანელობის მიერ დასახული მიზნების შესაბამისად. აქტივზე ცვეთის/ამორტიზაციის დარიცხვა უნდა შეწყდეს, როდესაც აქტივის აღიარება შეწყდება ან სრულად გაცვდება.

7.14 მიწას ცვეთა არ ერიცხება, გარდა იმ იშვიათი გარემოებებისა, როდესაც მისი მომსახურების პოტენციალი მცირდება შესაბამისი დანიშნულებით

გამოყენებისას. საწარმომ ცვეთა/ამორტიზაცია უნდა დაარიცხოს ყველა სხვა გრძელვადიან აქტივს.

აღიარების შეწყვეტა

- 7.15 საწარმომ გრძელვადიანი აქტივის აღიარება უნდა შეწყვიტოს მისი გასვლისას, ან როდესაც მოსალოდნელი აღარ არის მისი გამოყენებიდან ან გასვლიდან მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მიღება.
- 7.16 გრძელვადიანი აქტივის აღიარების შეწყვეტიდან წარმოქმნილი ნებისმიერი შემოსულობა ან ზარალი მაშინვე უნდა აღიარდეს შემოსავლის ან ხარჯის სახით შემოსავლების, ხარჯებისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგებაში.

მე-8 განყოფილება – ბიოლოგიური აქტივები სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობაში

მოქმედების სფერო

- 8.1 წინამდებარე განყოფილება ეხება საწარმოს მიერ სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობაში გამოყენებული ბიოლოგიური აქტივების აღრიცხვას. ნაყოფის მიღების მომენტის შემდეგ სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის აღრიცხვა განსაზღვრულია მე-6 განყოფილებაში - „მარაგები“.
- 8.2 **ბიოლოგიური აქტივი** არის ცხოველი ან მცენარე.
- 8.3 **სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობა** არის საწარმოს საქმიანობა, რომელიც მოიცავს ბიოლოგიური აქტივების ტრანსფორმაციას გაყიდვის მიზნით, ან სოფლის მეურნეობის პროდუქციის ან დამატებითი ბიოლოგიური აქტივების მიღების მიზნით.
- 8.4 **სოფლის მეურნეობის პროდუქცია** არის საწარმოს ბიოლოგიური აქტივებიდან მიღებული პროდუქცია.

აღიარება

- 8.5 საწარმომ სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობაში გამოყენებული ბიოლოგიური აქტივი უნდა აღიაროს მაშინ, როდესაც:
- (ა) საწარმო აკონტროლებს მოცემულ ბიოლოგიურ აქტივს;
 - (ბ) შესაძლებელია ბიოლოგიური აქტივის თვითღირებულების საიმედოდ შეფასება; და
 - (გ) მოსალოდნელია ბიოლოგიურ აქტივთან დაკავშირებული მომავალი ეკონომიკური სარგებლის საწარმოში შემოსვლა.
- 8.6 ნაყოფის მიღების მომენტში საწარმომ სოფლის მეურნეობის პროდუქცია მაშინვე უნდა აღიაროს იმ ბიოლოგიური აქტივისგან განცალკევებით, რომლისგანაც იგი წარმოიქმნა (იხ. მე-6 განყოფილება - „მარაგები“).

სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობაში გამოყენებული ბიოლოგიური აქტივის შეფასება

- 8.7 საწარმომ სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობაში გამოყენებული ბიოლოგიური აქტივი უნდა შეაფასოს თვითღირებულების მოდელის მეშვეობით, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც საწარმო დაადგენს, რომ თვითღირებულების

მოდელის გამოყენების დანახარჯი აღემატება გადაფასების მოდელის გამოყენების დანახარჯს. ასეთ ვითარებაში, მან გადაფასების მოდელი უნდა გამოიყენოს. აღნიშნული დანახარჯის გაანგარიშება ხდება ცალ-ცალკე თითოეული ჯგუფის ბიოლოგიური აქტივებისთვის.

თვითღირებულების მოდელი

8.8 საწარმომ ბიოლოგიური აქტივი თავდაპირველი აღიარებისას თვითღირებულებით უნდა შეაფასოს, ხოლო ყოველი მომდევნო საანგარიშგებო თარიღისთვის – თვითღირებულებით, რომელსაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა/ამორტიზაცია და დაგროვილი გაუფასურების ზარალი, მე-9 განყოფილების - „*არაფინანსური აქტივების გაუფასურება*“ - შესაბამისად.

გადაფასების მოდელი

8.9 საწარმომ თითოეული ბიოლოგიური აქტივი, თავდაპირველი აღიარებისას და ყოველი მომდევნო საანგარიშგებო თარიღისთვის, მოცემული პერიოდის ცვეთის დარიცხვის შემდეგ, საიმედოდ უნდა შეაფასოს გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებული გასაყიდი ფასით.

8.10 როდესაც გადაფასების შედეგად ბიოლოგიური აქტივის საბალანსო ღირებულება იზრდება, აღნიშნული ზრდა უშუალოდ უნდა აღიარდეს საკუთარი კაპიტალის შემადგენლობაში ცალკე კატეგორიაში, ქვესათაურით „გადაფასების რეზერვი“.

8.11 თუ გადაფასების შედეგად ბიოლოგიური აქტივის საბალანსო ღირებულება მცირდება, აღნიშნული შემცირება ხარჯად უნდა აღიარდეს **შემოსავლების, ხარჯებისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგებაში**. როდესაც მოცემულ ბიოლოგიურ აქტივთან დაკავშირებულია გადაფასების ნამეტის ნაშთი, პირველ რიგში მცირდება აღნიშნულ ნაშთი.

8.12 ბიოლოგიური აქტივის გასვლისას გადაფასების ნამეტის ნაშთი საწარმომ უნდა გადაიტანოს გაუნაწილებელ მოგებაში.

ცვეთა/ამორტიზაცია

8.13 დარიცხული ცვეთა/ამორტიზაცია უნდა ასახავდეს საწარმოს მიერ ბიოლოგიური აქტივის მომსახურების პოტენციალის მოხმარების ხასიათს. ცვეთის/ამორტიზაციის გაანგარიშება საჭიროებს მსჯელობასა და სააღრიცხვო შეფასებებს, მათ შორის:

- (ა) ცვეთის იმ მეთოდის განსაზღვრას, რომელიც ყველაზე უკეთ ასახავს ბიოლოგიური აქტივის მომსახურების პოტენციალის მოხმარების ხასიათს;
- (ბ) ბიოლოგიური აქტივის მომსახურების ვადის შეფასებას, რაც, საზოგადოდ, განისაზღვრება პროდუქციის რაოდენობით, რომლის მიღებასაც საწარმო მოელის ბიოლოგიური აქტივიდან;
- (გ) აქტივის ნარჩენი ღირებულების შეფასებას (თუმცა, საწარმომ ნარჩენი ღირებულება ნულის ტოლად უნდა მიიჩნიოს, თუ არ არსებობს ადვილად განსაზღვრადი ობიექტური მტკიცებულება იმ ფასისა, რა ფასადაც შესაძლებელი იქნებოდა ბიოლოგიური აქტივის გაყიდვა, თუ

მას უკვე ის ასაკი და მდგომარეობა ექნებოდა, რომელიც მოსალოდნელია მისი სასარგებლო მომსახურების ვადის ბოლოს).

- 8.14 ბიოლოგიურ აქტივს ცვეთა უნდა დაერიცხოს იმ მომენტიდან, როდესაც მისგან პირველი ნაყოფი მიიღება. ბიოლოგიურ აქტივზე ცვეთის დარიცხვა უნდა შეწყდეს მისი აღიარების შეწყვეტისას ან, როდესაც აღარ არის მოსალოდნელი მისგან ნაყოფის მიღება.

სოფლის მეურნეობის პროდუქციის შეფასება

- 8.15 საწარმომ ბიოლოგიური აქტივებიდან მიღებული სოფლის მეურნეობის პროდუქცია უნდა შეაფასოს ნაყოფის მიღების მომენტში, შეფასებული გასაყიდი ფასით, რომელსაც გამოკლებული აქვს პროდუქციის დასრულებისა და გაყიდვისთვის საჭირო დანახარჯები. ზემოაღნიშნული შეფასებით მიღებული სიდიდე წარმოადგენს თვითღირებულებას იმ თარიღისთვის, როდესაც საწარმო იწყებს წინამდებარე სტანდარტის მე-6 განყოფილების - „მარაგები“- გამოყენებას.

მე-9 განყოფილება – არაფინანსური აქტივების გაუფასურება

მოქმედების სფერო

- 9.1 წინამდებარე განყოფილება ეხება არაფინანსური აქტივების გაუფასურების აღრიცხვას, გარდა მარაგებისა (იხ. მე-6 განყოფილება - „მარაგები“)

აქტივების გაუფასურების შეფასება

- 9.2 საწარმომ ყოველი საანგარიშგებო თარიღისათვის უნდა განსაზღვროს, არსებობს თუ არა რაიმე ნიშანი იმისა, რომ არაფინანსური აქტივი შეიძლება გაუფასურებული იყოს. თუ არსებობს ამგვარი ნიშანი, საწარმომ საანგარიშგებო თარიღის მდგომარეობით უნდა განსაზღვროს აქტივის საბაზრო ღირებულების საიმედოდ შეფასებული ოდენობა.

- 9.3 როდესაც საწარმო აღგენს აქტივის შესაძლო გაუფასურების ნიშნებს, მან უნდა გაითვალისწინოს, სულ მცირე, შემდეგი ნიშნები:

ინფორმაციის გარე წყაროები

- (ა) მოცემული საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში აქტივის საბაზრო ღირებულება (ან საწარმოს მიერ საანგარიშგებო თარიღის მდგომარეობით განსაზღვრული აქტივის საბაზრო ღირებულების საიმედოდ შეფასება) უფრო მეტად შემცირდა, ვიდრე მოსალოდნელი იქნებოდა ჩვეულებრივი გამოყენების ან დროის გასვლის შედეგად;
- (ბ) მოცემულ პერიოდში მომხდარი ან ახლო მომავალში მოსალოდნელი მნიშვნელოვანი ცვლილებები იმ ტექნოლოგიურ, საბაზრო, ეკონომიკურ ან სამართლებრივ გარემოში, სადაც ფუნქციონირებს საწარმო, ან იმ ბაზარზე, რომლისთვისაც განკუთვნილია აქტივი, რამაც უარყოფითი გავლენა მოახდინა საწარმოზე, ან ახლო მომავალში მოახდენს;
- (გ) საწარმოს საკუთარი კაპიტალის საბალანსო ღირებულება მეტია ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრულ, მთელი საწარმოს საბაზრო

ღირებულების საიმედოდ შეფასებაზე (მაგალითად, საბაზრო ღირებულების საიმედოდ შეფასება ხელმძღვანელობას შეიძლება დასჭირდეს საწარმოს გასაყიდი ფასის განსაზღვრისთვის, მისი ნაწილობრივ ან მთლიანად გაყიდვის განზრახვის შემთხვევაში).

ინფორმაციის შიდა წყაროები

- (ა) არსებობს აქტივის მოძველების ან მისი ფიზიკური დაზიანების ნიშანი;
- (ბ) მოცემულ პერიოდში მოხდა ან ახლო მომავალში მოხდება მნიშვნელოვანი ცვლილებები, რომლებიც უარყოფითად მოქმედებს საწარმოზე იმ თვალსაზრისით, რომ გავლენას მოახდენს აქტივის მიმდინარე ან მოსალოდნელი გამოყენების ხარისხზე, ან მეთოდზე. ამგვარ ცვლილებებს განეკუთვნება აქტივის მოცდენა, იმ საქმიანობის შეწყვეტის ან ცვლილების გეგმები, რომლისთვისაც გამოიყენება აქტივი, ასევე ნავარაუდევ თარიღზე უფრო ადრე აქტივის ექსპლუატაციიდან ამოღების გეგმა;
- (გ) შიდა ანგარიშგებიდან ჩანს, რომ აქტივის გამოყენების ეკონომიკური მაჩვენებლები ან წარმადობა მოსალოდნელზე უფრო მეტად გაუარესდა, ან მომავალში გაუარესდება. ამ კონტექსტში აქტივის ეკონომიკური მაჩვენებლები მოიცავს საოპერაციო შედეგებსა და ფულად ნაკადებს.

გაუფასურების ზარალის აღრიცხვა

9.4 როდესაც საანგარიშგებო თარიღისთვის აქტივის საბალანსო ღირებულება აღემატება საწარმოს მიერ საანგარიშგებო თარიღისთვის აქტივის საბაზრო ღირებულების საიმედოდ შეფასებას, მაშინ საწარმომ აქტივის საბალანსო ღირებულება უნდა შეამციროს საანგარიშგებო თარიღის მდგომარეობით განსაზღვრულ აქტივის საბაზრო ღირებულების საიმედოდ შეფასების ოდენობამდე და ამგვარი გაუფასურების ზარალი ხარჯის სახით მაშინვე უნდა აღიაროს შემოსავლების, ხარჯებისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგებაში.

გაუფასურების ზარალის კომპენსირება

9.5 დაუშვებელია, რომ საწარმომ მოახდინოს ადრე აღიარებული გაუფასურების ზარალის აღდგენა.

მე-10 განყოფილება – იჯარა

მოქმედების სფერო

10.1 წინამდებარე განყოფილება ეხება იჯარის ბუღალტრულ აღრიცხვას, გარდა სალიცენზიო ხელშეკრულებებისა, რომლებიც ეხება კინემატოგრაფიული ნაწარმოებების, ვიდეოგრამების, შესრულების, ხელნაწერების, პატენტებისა და საავტორო უფლებებით დაცული ნაწარმოებების გამოყენებას. (იხ. არამატერიალური აქტივები მე-7 განყოფილებაში - „გრძელვადიანი აქტივები“).

10.2 **იჯარა** არის მხარეთა ურთიერთშეთანხმება, რომლის თანახმად მეიჯარე, საიჯარო გადახდის ან გადახდების მიღების მიზნით, მოიჯარეს გადასცემს

აქტივის გამოყენების უფლებას, ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვადის განმავლობაში.

იჯარის კლასიფიკაცია

- 10.3 იჯარა კლასიფიცირდება, როგორც **იჯარა საკუთრების გადაცემის პირობით**, თუ საიჯარო შეთანხმებაში მითითებულია, რომ საიჯარო ურთიერთობის საგნის საკუთრების უფლება მეიჯარისგან მოიჯარეს გადაეცემა იჯარის ვადის გასვლისას.
- 10.4 **მარტივი იჯარა** არის იჯარა, რომელიც არ არის კლასიფიცირებული, როგორც იჯარა საკუთრების გადაცემის პირობით.

მოიჯარე – საკუთრების გადაცემის პირობით იჯარის აღრიცხვა

- 10.5 **თავდაპირველი აღიარება** – იჯარის ვადის დასაწყისში მოიჯარემ იჯარის ფარგლებში თავისი უფლებები და ვალდებულებები **ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში** უნდა აღიაროს აქტივებისა და ვალდებულებების სახით იმ თანხით, რაც მათი დაუყოვნებლივ გადახდის ფასის ტოლია. დაუყოვნებლივ გადახდის ფასი არ უნდა აღემატებოდეს სახელშეკრულებო საიჯარო გადახდების ჯამს.
- 10.6 **საიჯარო ვალდებულების შემდგომი შეფასება** – შესაბამისი საპროცენტო ხარჯები უნდა აღიარდეს წრფივი მეთოდით. კერძოდ, მოიჯარემ სახელშეკრულებო საიჯარო გადახდები ისე უნდა გაყოს საპროცენტო ხარჯად და დასაფარი ვალდებულების ძირი თანხის შემცირებად, რომ ყოველ საანგარიშგებო პერიოდში აღიარებული შესაბამისი საპროცენტო ხარჯი თანაბარი იყოს.
- 10.7 **საიჯარო აქტივის შემდგომი შეფასება** – მოიჯარემ იჯარით აღებულ აქტივს ცვეთა უნდა დაარიცხოს წინამდებარე სტანდარტის შესაბამისი განყოფილების (როგორც წესი, მე-7 განყოფილება – „გრძელვადიანი აქტივები“) მიხედვით, ხოლო გაუფასურების ნიშნების შემთხვევაში უნდა შეაფასოს და, საჭიროების შემთხვევაში, აღრიცხოს გაუფასურების ზარალი მე-9 განყოფილების – „არაფინანსური აქტივების გაუფასურება“ - შესაბამისად.

მოიჯარე – მარტივი იჯარის აღრიცხვა

- 10.8 მოიჯარემ (იჯარის ხელშეკრულების ფარგლებში) საიჯარო გადახდები ხარჯის სახით უნდა აღიაროს წრფივი მეთოდით იჯარის ვადის განმავლობაში **შემოსავლების, ხარჯებისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგებაში**.
- 10.9 როდესაც მარტივი იჯარა ზარალიანი ხელშეკრულება ხდება, საწარმომ ასევე უნდა გამოიყენოს მე-11 განყოფილება – „ანარიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები“.

მეიჯარე – მარტივი იჯარის აღრიცხვა

- 10.10 მეიჯარემ **შემოსავლების, ხარჯებისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგებაში**, იჯარის ვადის განმავლობაში, წრფივი მეთოდით უნდა აღიაროს **მარტივი იჯარიდან** მიღებული საიჯარო შემოსავალი.

- 10.11 მეიჯარემ იჯარის ვადის დასაწყისში უნდა შეწყვიტოს იმ აქტივის აღიარება, რომელიც იჯარის საგანს წარმოადგენს და უნდა აღიაროს ფინანსური აქტივი (საიჯარო მოთხოვნა).
- 10.12 აღიარებაშეწყვეტილი აქტივის საბალანსო ღირებულებასა (იხ. პუნქტი 10.11) და საიჯარო მოთხოვნის თავდაპირველ შეფასებას (იხ. პუნქტი 10.13) შორის სხვაობიდან წარმოქმნილი შემოსულობა ან ზარალი, იჯარის ვადის დასაწყისში, შემოსავლის ან ზარალის სახით უნდა აღიარდეს **შემოსავლების, ხარჯებისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგებაში**.
- 10.13 **საიჯარო მოთხოვნის შეფასება თავდაპირველი აღიარებისას** – იჯარის ვადის დასაწყისში მეიჯარემ საიჯარო მოთხოვნა უნდა აღიაროს აქტივად იმ თანხით, რომელიც იჯარით გაცემული აქტივის დაუყოვნებლივ გადახდის ფასის ტოლია. საიჯარო აქტივის დაუყოვნებლივ გადახდის ფასი არ უნდა აღემატებოდეს სახელშეკრულებო საიჯარო გადასახდელების ჯამს.
- 10.14 **საიჯარო მოთხოვნის შემდგომი შეფასება** – ფინანსური შემოსავალი უნდა აღიარდეს წრფივი მეთოდით. კერძოდ, მეიჯარემ სახელშეკრულებო საიჯარო გადახდები ისე უნდა გაყოს საპროცენტო შემოსავლად და მისაღები საიჯარო მოთხოვნის შემცირებად, რომ ყოველ საანგარიშგებო პერიოდში აღიარებული შესაბამისი საპროცენტო შემოსავალი თანაბარი იყოს.

მე-11 განყოფილება – ანარიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები

მოქმედების სფერო

- 11.1 წინამდებარე განყოფილება ეხება ყველა სახის ანარიცხის, პირობითი ვალდებულებისა და პირობითი აქტივის აღრიცხვას. გარდა ამისა, წინამდებარე განყოფილება ვრცელდება ისეთ ხელშეკრულებებზეც, რომლებიც გახდა ზარალიანი, თუ სტანდარტის სხვა განყოფილებები არ შეიცავს ამგვარ ხელშეკრულებებთან დაკავშირებულ კონკრეტულ მოთხოვნებს.
- 11.2 **ანარიცხი** ისეთი ვალდებულებაა, რომლის დაფარვის ვადა ან ოდენობა განუსაზღვრელია.
- 11.3 **ზარალიანი ხელშეკრულება** ისეთი ხელშეკრულებაა, რომლის მიხედვით გათვალისწინებული ვალდებულებების შესასრულებლად აუცილებლად გასაწევი დანახარჯი აღემატება მისაღებ მოსალოდნელ სარგებელს.
- 11.4 საწარმომ პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები არ უნდა ასახოს **ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში**.
- 11.5 **პირობითი ვალდებულება** წარმოადგენს:
- (ა) შესაძლო ვალდებულებას, რომელიც წარმოიქმნება წარსული მოვლენების შედეგად და მისი არსებობა დადასტურდება მხოლოდ ერთი ან მეტი განუსაზღვრელი მოვლენის მომავალში მოხდენით ან არმოხდენით, რომელიც არ ექვემდებარება საწარმოს სრულ კონტროლს; ან

(ბ) არსებულ ვალდებულებას, რომელიც წარმოიქმნება წარსული მოვლენების შედეგად, მაგრამ არ აღიარდება ვალდებულებად ერთ-ერთი შემდეგი მიზეზის გამო:

(i) მოსალოდნელი არ არის, რომ ვალდებულების შესასრულებლად აუცილებელი გახდება ეკონომიკური სარგებლის შემცველი რესურსების გასვლა საწარმოდან; ან

(ii) შეუძლებელია ვალდებულების ოდენობის საკმარისად საიმედოდ შეფასება.

11.6 პირობითი აქტივი არის შესაძლო აქტივი, რომელიც წარმოიქმნება წარსულში მომხდარი მოვლენის შედეგად და მისი არსებობა დადასტურდება მხოლოდ ერთი ან მეტი ისეთი განუსაზღვრელი მოვლენის მომავალში მოხდენით ან არმოხდენით, რომელიც არ ექვემდებარება საწარმოს სრულ კონტროლს.

11.7 წინამდებარე განყოფილება არ ვრცელდება ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომლებიც განეკუთვნება მე-5 განყოფილების - „ფინანსური ინსტრუმენტები“ - მოქმედების სფეროს, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ამგვარი ხელშეკრულებები წარმოადგენს ზარალიან ხელშეკრულებებს, ან საწარმოს მიერ გაცემულ ფინანსური გარანტიების ხელშეკრულებებს. ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულება ისეთი ხელშეკრულებაა, რომლის თანახმად გარანტიის გამცემი (გარანტორი) ვალდებულია წინასწარგანსაზღვრული თანხები გადაუხადოს გარანტიის მფლობელს (კრედიტორს) იმ შემთხვევაში თუ ხელშეკრულებით განსაზღვრულმა დებიტორმა არ შეასრულა/არა-ჯეროვნად შეასრულა ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვალდებულებები.

11.8 ამ განყოფილების მოთხოვნები არ ვრცელდება ისეთ ხელშეკრულებებზე, რომელთა მონაწილე არც ერთ მხარეს არ შეუსრულებია ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვალდებულებები, ან ორივე მხარეს ერთნაირად აქვს შესრულებული ვალდებულებები ნაწილობრივ, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ამგვარი ხელშეკრულება ზარალიანია.

ანარიცხების აღრიცხვა

11.9 საწარმომ ანარიცხი ვალდებულების სახით **ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში** უნდა აღიაროს იმ შემთხვევაში, თუ:

(ა) საწარმოს საანგარიშგებო თარიღისთვის გააჩნია არაფორმალური/ არასამართლებრივი ვალდებულება და მას არ აქვს სხვა რეალური ალტერნატივა, გარდა ამ ვალდებულების შესრულებისა;

(ბ) მოსალოდნელია, რომ ამ ვალდებულების შესასრულებლად აუცილებელი იქნება ეკონომიკური სარგებლის გასვლა საწარმოდან; და

(გ) შესაძლებელია ვალდებულების სიდიდის საიმედოდ შეფასება.

საწარმომ ანარიცხის სიდიდე უნდა განსაზღვროს იმ თანხის საიმედოდ შეფასებით, რომლის გადახდაც საწარმოს მოუწევდა ვალდებულების შესასრულებლად საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს.

11.10 საწარმომ შემოსავლების, ხარჯებისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგებაში ანარიცხი ხარჯის სახით უნდა აღიაროს იმ პერიოდში, როდესაც იგი თავდაპირველად აღიარდა, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც წინამდებარე სტანდარტის სხვა განყოფილებით არ მოითხოვება მისი აქტივის თვითღირებულების ნაწილის სახით აღიარება. შემდგომ პერიოდებში საწარმომ ანარიცხის საპირისპიროდ (შესამცირებლად) უნდა ასახოს მხოლოდ ის დანახარჯები (გადახდები), რისთვისაც თავდაპირველად აღიარდა ანარიცხი. ანარიცხის საბალანსო ღირებულების ნებისმიერი სხვა შემცირება უნდა აღიარდეს შემოსავლად შემოსავლების, ხარჯებისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგებაში.

ზარალიანი ხელშეკრულებების აღრიცხვა

11.11 როდესაც საწარმოს გააჩნია ზარალიანი ხელშეკრულება, მან ამ ხელშეკრულების ფარგლებში არსებული ვალდებულება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში უნდა აღიაროს ანარიცხად.

11.12 საწარმომ ზარალიანი ხელშეკრულებისთვის შესაქმნელი ანარიცხის ოდენობა უნდა განსაზღვროს იმ ნამეტი დანახარჯის ოდენობის საიმედო შეფასებით, რომლითაც სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესასრულებლად აუცილებელი დანახარჯები აღემატება ეკონომიკურ სარგებელს, რომლის მიღებასაც საწარმო მოელის ამ ხელშეკრულებიდან.

ინფორმაციის ასახვა განმარტებით შენიშვნებში

11.13 საწარმომ უნდა განსაზღვროს ყველა ფინანსური ვალდებულების, გარანტიის, პირობითი ვალდებულების ოდენობა (თანხა), რომლებიც ასახული არ არის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში და შესაბამისი ჯამური თანხა ასახოს განმარტებით შენიშვნებში. საწარმოს არ ევალება პირობითი ვალდებულების განმარტებით შენიშვნებში ასახვა, როდესაც საწარმოდან რესურსების გასვლის ალბათობა ძალიან მცირეა.

მე-12 განყოფილება – საკუთარ კაპიტალთან დაკავშირებული ოპერაციები მესაკუთრებთან

მოქმედების სფერო

12.1 წინამდებარე განყოფილებაში განსაზღვრულია საკუთარ კაპიტალთან დაკავშირებით მესაკუთრებთან განხორციელებული ოპერაციების აღრიცხვის პრინციპები. წინამდებარე განყოფილება არ ეხება ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებებს (იხ. მე-11 განყოფილება – „ანარიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები“).

ფინანსური ინსტრუმენტის კლასიფიკაცია ვალდებულებად ან საკუთარ კაპიტალად

12.2 საწარმომ მის მიერ გამოშვებული ფინანსური ინსტრუმენტი თავდაპირველი აღიარებისას უნდა აღრიცხოს ფინანსურ ვალდებულებად ან საკუთარ კაპიტალად, სტანდარტში მოცემული განმარტებების შესაბამისად.

- 12.3 მე-5 განყოფილებაში – „*ფინანსური ინსტრუმენტები*“ – მოცემულია ფინანსური ინსტრუმენტისა და ფინანსური ვალდებულების განმარტებები და განსაზღვრულია ფინანსური ვალდებულების აღრიცხვის წესები.
- 12.4 მე-2 განყოფილებაში – „*საფუძვლები, დაშვებები და ძირითადი პრინციპები*“ - მოცემულია საკუთარი კაპიტალის განმარტება.

საკუთარი კაპიტალის გამოშვების აღრიცხვა

- 12.5 საწარმომ აქციების, ან სხვა წილობრივი ინსტრუმენტების გამოშვება იმ შემთხვევაში უნდა აღიაროს, როგორც საკუთარი კაპიტალი, როდესაც გამოუშვებს ამ ინსტრუმენტებს და მეორე მხარე ვალდებული ხდება, განახორციელოს შესატანი ფულადი სახსრების ან სხვა სახით ამ ინსტრუმენტების მიღების სანაცვლოდ:
- (ა) თუ წილობრივი ინსტრუმენტები გამოშვებულია ფულადი სახსრების ან სხვა სახის შენატანის განხორციელებამდე, მაშინ საწარმომ მისაღები თანხა უნდა ასახოს აქტივის სახით **ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში** შემდეგ მუხლად: კაპიტალი (გაუნაღდებელი ნაწილი);
 - (ბ) თუ საწარმო წილობრივი ინსტრუმენტების გამოშვებამდე მიიღებს ფულად სახსრებს ან სხვა რესურსს და საწარმოს არ მოეთხოვება მიღებული ფულადი სახსრების ან სხვა რესურსების დაბრუნება, მაშინ საწარმომ უნდა აღიაროს საკუთარი კაპიტალის შესაბამისი ზრდა, მიღებული ანაზღაურების ოდენობით; და
 - (გ) თუ წილობრივი ინსტრუმენტები განთავსებულია, მაგრამ ჯერ არ არის გამოშვებული და საწარმოს არც ფულადი სახსრები და არც სხვა რესურსი არ მიუღია, მან არ უნდა აღიაროს საკუთარი კაპიტალის ზრდა.
- 12.6 საწარმომ თავდაპირველი აღიარებისას და შემდგომშიც წილობრივი ინსტრუმენტები უნდა შეაფასოს აღიარების თარიღისათვის განსაზღვრული მიღებული ან მისაღები ანაზღაურების საბაზრო ღირებულების საიმედოდ შეფასებით.
- 12.7 საწარმომ გარიგების დანახარჯები **შემოსავლების, ხარჯებისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგებაში** უნდა აღრიცხოს ხარჯის სახით მათი გაწევისთანავე.

გამოსყიდული საკუთარი აქციების აღრიცხვა

- 12.8 გამოსყიდული საკუთარი აქცია არის საწარმოს წილობრივი ინსტრუმენტი, რომელიც საწარმომ გამოუშვა და შემდგომში თვითონვე შეისყიდა. საწარმომ გამოსყიდულ საკუთარ აქციებში გადახდილი ანაზღაურების საიმედოდ შეფასება უნდა ასახოს, როგორც მოკლევადიან აქტივად კლასიფიცირებული საინვესტიციო აქტივი. საწარმომ **შემოსავლების, ხარჯებისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგებაში** არ უნდა აღიაროს საკუთარი აქციების გამოსყიდვიდან, გამოსყიდული აქციების გასხვისებიდან, ან გაუქმებიდან მიღებული შემოსულობა ან ზარალი.

მესაკუთრეებზე გაცემული განაწილებების აღრიცხვა

12.9 საწარმომ საკუთარი კაპიტალის ოდენობა უნდა შეამციროს მესაკუთრეებზე (მისი წილობრივი ინსტრუმენტების მფლობელებზე) გაცემული განაწილების საბაზრო ღირებულების საიმედოდ შეფასებული თანხით. მესაკუთრეებზე განაწილებულ თანხასთან დაკავშირებული მოგების გადასახადი უნდა აღირიცხოს მე-16 განყოფილების შესაბამისად.

მე-13 განყოფილება – ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან

მოქმედების სფერო

13.1 წინამდებარე განყოფილებაში მოცემულია მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული ამონაგების აღრიცხვის მოთხოვნები. აღნიშნული მოთხოვნები ცალ-ცალკეა განსაზღვრული ამონაგებისათვის, რომელიც წარმოქმნილია:

- (ა) საქონლის გაყიდვიდან;
- (ბ) მომსახურების (მათ შორის, სამშენებლო მომსახურების) გაწევიდან; და
- (გ) საწარმოს არაფინანსური აქტივების გამოყენებისთვის ან გამოყენების უფლების სხვა პირისთვის გადაცემის შედეგად (მათ შორის, როიალტები).

13.2 საპროცენტო შემოსავალი და დივიდენდის სახით მიღებული შემოსავალი არ განეკუთვნება წინამდებარე განყოფილების მოქმედების სფეროს. ისინი რეგულირდება მე-5 განყოფილებით - „*ფინანსური ინსტრუმენტები*“.

აღიარება

13.3 ამონაგები მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულებიდან უნდა აღიარდეს:

- (ა) **საქონლის გაყიდვისას, როდესაც:** (i) კონტროლი საქონელზე, რომელიც მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულების საგანია, საწარმოდან გადადის მომხმარებელთან; (ii) შესაძლებელია გარიგების ფასის შეფასება გონივრული რწმუნებით; და (iii) გარიგების ფასის მიღების გონივრული რწმუნება არსებობს;
- (ბ) **მომსახურების** (მათ შორის, სამშენებლო მომსახურების) **გაწევისას, როდესაც:** (i) საწარმომ გასწია მომსახურება სრულად ან ნაწილობრივ, რაც დასტურდება მხარეთა ფორმალური შეთანხმებით (მაგ., მიღება-ჩაბარების აქტით); (ii) შესაძლებელია გარიგების ფასის შეფასება გონივრული რწმუნებით; და (iii) გარიგების ფასის მიღების გონივრული რწმუნება არსებობს.

თუ საწარმო გადაწყვეტს ამონაგების ეტაპობრივად აღიარებას, მან უნდა გამოიყენოს მომსახურების ეტაპობრივი შესრულების მეთოდი, რაც გულისხმობს ამონაგების აღიარებას შესრულებული სამუშაოს პროპორციულად. ზემოაღნიშნული მეთოდით აღიარებული ამონაგები უნდა განისაზღვროს რაციონალურ და თანმიმდევრულ საფუძველზე, როგორცაა, მაგალითად შესრულებული სამუშაოს ღირებულება,

დაკავშირებული დანახარჯები, შესრულებული სამუშაოს მდგომარეობა ან ეტაპების რაოდენობა.

თუ მომსახურების გაწევა ხდება რეგულარულად ან უწყვეტად გარკვეული პერიოდის განმავლობაში, საწარმომ ამონაგები უნდა აღიაროს თანაბარზომიერად (წრფივი მეთოდით), მომსახურების გაწევის მთელი პერიოდის განმავლობაში, თუ არ არსებობს იმის საფუძველი, რომ რომელიმე სხვა მეთოდის გამოყენება უფრო ზუსტად ასახავს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული მომსახურების გაწევის ხასიათს. შესრულებული სამუშაოს მოცულობა უნდა შეფასდეს საქმიანობის შედეგების მაჩვენებლების გათვალისწინებით, რომლებიც გონივრულ ფარგლებში განსაზღვრადია და შეიძლება პირდაპირ იყოს დაკავშირებული ხელშეკრულების შესრულებისთვის მნიშვნელოვან აქტივობებთან. საქმიანობის შედეგების მაჩვენებლები მოიცავს შუალედური შედეგების მაჩვენებლებს, როგორცაა, მაგალითად წარმოებული ერთეულების რაოდენობა და დასრულებული მნიშვნელოვანი ეტაპები, ან რესურსების მაჩვენებლები, როგორცაა დანახარჯები, დახარჯული სამუშაო დრო ან გამოყენებული მანქანასაათები. გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტები არ წარმოადგენს შეფასების სათანადო საფუძველს, იმ შემთხვევის გარდა, თუ ისინი არ ასახავს შესრულებულ სამუშაოს;

(გ) **როიალტებთან დაკავშირებით, როდესაც:** (i) დაარიცხავს როიალტს მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულების პირობების შესაბამისად; (ii) შესაძლებელია დარიცხული როიალტის გონივრული რწმუნებით შეფასება; და (iii) არსებობს დარიცხული როიალტის მიღების გონივრული რწმუნება.

13.4 როდესაც შეუძლებელია გარიგების ფასის გონივრული რწმუნებით შეფასება, მაშინ საწარმომ ამონაგები უნდა აღიაროს მხოლოდ გაწეული დანახარჯების ფარგლებში, რომელიც ცალსახად ანაზღაურებადია, მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულების შესაბამისად.

13.5 როდესაც მნიშვნელოვანი განუსაზღვრელობაა დაკავშირებული ამონაგების მიღებასთან, ამონაგები უნდა აღიარდეს მხოლოდ ფულადი სახსრების მიღებისას.

13.6 ამასთან, თუ ამგვარი განუსაზღვრელობა ამონაგების აღიარების შემდეგ წარმოიქმნება, საწარმომ ხარჯის სახით უნდა ასახოს გაუფასურების ზარალი **შემოსავლების, ხარჯებისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგებაში** იმ საანგარიშგებო პერიოდში, როდესაც წარმოიქმნა განუსაზღვრელობა (იხ. მე-5 განყოფილება - „*ფინანსური ინსტრუმენტები*“). დაუშვებელია თავდაპირველად ასახული ამონაგების სიდიდის კორექტირება.

შეფასება

13.7 საწარმომ ამონაგები უნდა შეაფასოს გარიგების ფასით, რომელიც შემცირდება საწარმოს მიერ დაწესებული სავაჭრო დათმობის, დაუყოვნებლივ ანგარიშსწორებისთვის ფასდათმობისა და შენაძენის მოცულობაზე დამოკიდებული ფასდათმობის თანხებით.

13.8 როდესაც საწარმო ყიდის საქონელს ან მომსახურებას შემდგომი გადახდის პირობით და შემდგომი გადახდის ფასი მეტია დაუყოვნებლივ გადახდის ფასზე, მაშინ ამონაგები აღიარდება დაუყოვნებლივ გადახდის ფასით, ხოლო სხვაობა შემდგომი გადახდის ფასსა და გარიგების ფასს შორის აღირიცხება წრფივი მეთოდით, მე-5 განყოფილების – „*ფინანსური ინსტრუმენტები*“ – შესაბამისად.

ზარალიანი ხელშეკრულება

13.9 როდესაც მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულება ზარალიანი ხელშეკრულება ხდება, საწარმომ უნდა გამოიყენოს მე-11 განყოფილება – „*ანარცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები*“.

მე-14 განყოფილება – სახელმწიფო გრანტები

მოქმედების სფერო

14.1 წინამდებარე განყოფილება ეხება ყველა სახის სახელმწიფო გრანტის აღრიცხვის მოთხოვნებს. სახელმწიფო გრანტი არის სახელმწიფოს მიერ საწარმოსათვის გაწეული დახმარება, რესურსების გადაცემის სახით, საწარმოს საქმიანობასთან დაკავშირებული, წარსულში შესრულებული ან მომავალში შესასრულებელი გარკვეული პირობების სანაცვლოდ.

აღიარება

14.2 საწარმომ სახელმწიფო გრანტი უნდა აღიაროს შემდეგნაირად:

- (ა) გრანტი, რომელიც არ ითვალისწინებს მომავალში გრანტის მიღებისთვის გარკვეული პირობების შესრულებას, შემოსავალში უნდა აღიარდეს გრანტის მიღების უფლების წარმოშობისთანავე;
- (ბ) გრანტი, რომელიც ითვალისწინებს მომავალში გრანტის მიღებისთვის გარკვეული პირობების შესრულებას, შემოსავლად მხოლოდ მას შემდეგ უნდა აღიარდეს, როდესაც გრანტის მიღების პირობები შესრულდება; და
- (გ) თუ საწარმო მანამდე იღებს გრანტს, სანამ შემოსავლის აღიარების კრიტერიუმები დაკმაყოფილდება, ასეთი გრანტი უნდა აღიარდეს, როგორც ვალდებულება.

შეფასება

14.3 საწარმომ თავდაპირველი აღიარებისას გრანტი უნდა შეაფასოს მიღებული ან მისაღები აქტივების საიმედოდ შეფასებული საბაზრო ღირებულების ოდენობით.

14.4 სახელმწიფოსგან მიღებული, საბაზრო საპროცენტო განაკვეთზე დაბალი (მათ შორის, უპროცენტო) განაკვეთის მქონე სესხით განპირობებული შეღავათი წარმოადგენს სახელმწიფო გრანტს. თავდაპირველი აღიარებისას სასესხო ვალდებულება უნდა განისაზღვროს იმ თანხის საიმედოდ შეფასებით, რომელსაც საწარმო მიიღებდა კომერციული ბანკისგან, საბაზრო განაკვეთით სესხის აღების შემთხვევაში, იმ პირობით, რომ საწარმო ბანკს სესხის სანაცვლოდ გადაუხდიდა იმავე თანხებს იმავე პირობებით, რაც

განსაზღვრულია სახელმწიფოსთან გაფორმებულ ხელშეკრულებაში. ამგვარი გრანტი უნდა შეფასდეს, როგორც სხვაობა სასესხო ვალდებულების თავდაპირველად აღიარებულ საბალანსო ღირებულებასა და სახელმწიფოსგან მიღებულ სესხის თანხას შორის. აღნიშნული გრანტი აღირიცხება სტანდარტის ამ განყოფილების შესაბამისად.

მე-15 განყოფილება – დასაქმებულ პირთა გასამრჯელოები

მოქმედების სფერო

15.1 წინამდებარე განყოფილება ეხება საწარმოს მიერ ყველა დასაქმებული პირის გასამრჯელოს აღრიცხვას. დასაქმებულ პირთა გასამრჯელოები მოიცავს საწარმოს მიერ გაცემულ ყველა სახის ანაზღაურებას, მათ შორის ხელმძღვანელ პირებსა და სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებზე.

აღიარება

15.2 საწარმომ დასაქმებულ პირთა ნებისმიერი სახის გასამრჯელოსთან დაკავშირებული დანახარჯი, რომლის მიღების უფლებაც დასაქმებულმა პირებმა მოიპოვეს საანგარიშგებო პერიოდში გაწეული მომსახურების სანაცვლოდ, უნდა აღიაროს:

- (ა) ვალდებულების სახით, იმ თანხების გამოკლებით, რაც უკვე გადახდილია აღნიშნული ვალდებულების ანგარიშსწორებისათვის. თუ გადახდილი თანხა აღემატება ვალდებულების მოცულობას, რომელიც წარმოიშვა საანგარიშგებო თარიღამდე გაწეული მომსახურებიდან, საწარმომ ნამეტო თანხა უნდა აღიაროს აქტივად იმ ოდენობით, რა ოდენობითაც წინასწარ გადახდა გამოიწვევს მომავალში გადასახდელი თანხების შემცირებას, ან ფულადი სახსრების უკან დაბრუნებას;
- (ბ) როგორც ხარჯი, თუ წინამდებარე სტანდარტის სხვა განყოფილება არ მოითხოვს, რომ ეს დანახარჯი აისახოს აქტივის, მაგალითად მარაგის, ან ძირითადი საშუალების ან სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობაში გამოყენებული ბიოლოგიური აქტივების თვითღირებულებაში.

შეფასება

15.3 საწარმომ დასაქმებულ პირთა გასამრჯელოებთან დაკავშირებული ყველა ვალდებულება უნდა შეაფასოს იმ თანხის საიმედო შეფასებაზე დაყრდნობით, რომელიც აუცილებელია საანგარიშგებო თარიღისათვის არსებული ვალდებულების შესასრულებლად.

მე-16 განყოფილება – მოგების გადასახადი

მოქმედების სფერო

16.1 წინამდებარე განყოფილება ეხება საანგარიშგებო პერიოდის მოგების გადასახადის აღრიცხვას. მოგების გადასახადი მოიცავს ყველა ადგილობრივ და უცხოურ გადასახადს, რომლებიც გამოითვლება დასაბეგრი მოგების საფუძველზე.

16.2 საანგარიშგებო პერიოდის მოგების გადასახადი განისაზღვრება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის შესაბამისად და, საჭიროების შემთხვევაში, სხვა იურისდიქციების საგადასახადო კანონმდებლობის მიხედვით.

აღიარება

16.3 საწარმომ იმ შემთხვევაში უნდა აღიაროს საგადასახადო ვალდებულება, თუ საანგარიშგებო თარიღის მდგომარეობით იგი ვალდებულია, გადაიხადოს მოგების გადასახადი საქართველოს საგადასახადო კოდექსის შესაბამისად და, საჭიროების შემთხვევაში, სხვა იურისდიქციების საგადასახადო კანონმდებლობის მიხედვით.

შეფასება

16.4 საწარმომ მოგების გადასახადის ვალდებულება უნდა შეაფასოს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის შესაბამისად და, საჭიროების შემთხვევაში, სხვა იურისდიქციების საგადასახადო კანონმდებლობის მიხედვით.

მე-17 განყოფილება – უცხოური ვალუტა

მოქმედების სფერო

- 17.1 წინამდებარე განყოფილება ეხება უცხოურ ვალუტაში გამოსახული ოპერაციების აღრიცხვას.
- 17.2 საწარმოების სამუშაო ვალუტა და წარსადგენი ანგარიშგების ვალუტა არის ეროვნული ვალუტა.
- 17.3 უცხოური ვალუტით გამოსახული ოპერაცია არის საწარმოს მიერ შესრულებული ოპერაცია, რომელიც გამოსახული არ არის ეროვნულ ვალუტაში.

უცხოური ვალუტით წარმოებული ოპერაციების ანგარიშგება ეროვნულ ვალუტაში

17.4 საწარმომ უცხოური ვალუტით გამოსახული ოპერაცია თავდაპირველი აღიარებისას უნდა გადაიყვანოს ეროვნულ ვალუტაში, რისთვისაც თავდაპირველი აღიარების თარიღით უცხოურ ვალუტაში გამოსახული თანხის მიმართ უნდა გამოიყენოს ოპერაციის თარიღის მდგომარეობით არსებული საქართველოს ეროვნული ბანკის ოფიციალური სავალუტო კურსი. ოპერაციის თარიღად მიიჩნევა თარიღი, როდესაც ეს ოპერაცია პირველად დააკმაყოფილებს წინამდებარე სტანდარტის სხვა შესაბამისი განყოფილების აღიარების კრიტერიუმებს.

17.5 ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, საწარმომ:

- (ა) უცხოურ ვალუტაში გამოსახული ფულადი მუხლები ეროვნულ ვალუტაში უნდა გადაიყვანოს საანგარიშგებო თარიღისთვის არსებული საქართველოს ეროვნული ბანკის ოფიციალური სავალუტო კურსით;
- (ბ) თვითღირებულებით აღრიცხული არაფულადი მუხლები, რომლებიც შეფასებულია უცხოური ვალუტით, უნდა გადაიყვანოს ეროვნულ

ვალუტაში მათი აღიარების თარიღისათვის არსებული სავალუტო კურსით; და

- (გ) არაფულადი მუხლები, რომლებიც თავდაპირველი აღიარების შემდეგ გადაფასდა (ხელახლა შეფასდა) უცხოურ ვალუტაში, უნდა გადაიყვანოს ეროვნულ ვალუტაში, გადაფასების თარიღისათვის არსებული საქართველოს ეროვნული ბანკის ოფიციალური სავალუტო კურსით.

მე-18 განყოფილება – საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგი მოვლენები

მოქმედების სფერო

- 18.1 საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგი მოვლენები არის როგორც ხელსაყრელი, ისე არახელსაყრელი მოვლენები, რომლებიც მოხდება საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების შემდეგ და იმ თარიღამდე, როდესაც მოხდება ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა სამსახურში.
- 18.2 ამ განყოფილებაში საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგი მოვლენები კლასიფიცირებულია შემდეგნაირად:
 - (ა) **მაკორექტირებელი მოვლენები** - საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგი მოვლენები, რომლებიც მტკიცებულებებს უზრუნველყოფს საანგარიშგებო პერიოდის დასრულებისთვის არსებულ გარემოებებზე;
 - (ბ) **არამაკორექტირებელი მოვლენები** - საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგი მოვლენები, რომლებიც მიანიშნებს იმ გარემოებებზე, რომლებიც წარმოიშვა საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების შემდგომ პერიოდში; და
 - (გ) **მოვლენები, რომლებიც განსაზღვრავს ფინანსური ანგარიშგების შედგენის საფუძველს** - საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგი მოვლენები, რომლებიც იმდენად მნიშვნელოვანია, რომ, საწარმოს ხელმძღვანელობის შეფასებით, მათ არ გააჩნიათ საწარმოს ლიკვიდაციის გარდა სხვა რეალური ალტერნატივა (ანუ საწარმო აღარ არის ფუნქციონირებადი საწარმო).

აღიარება და შეფასება

- 18.3 საწარმომ უნდა დააკორექტიროს ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებული თანხები (მათ შორის, შესაბამის განმარტებით შენიშვნებში წარმოდგენილი ინფორმაცია, თუ ასეთი არსებობს), საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების შემდეგ მომხდარი მაკორექტირებელი მოვლენების ასახვის მიზნით.
- 18.4 არამაკორექტირებელი მოვლენები ფინანსურ ანგარიშგებაში არ აღიარდება.
- 18.5 თუ სამსახურისთვის ფინანსური ანგარიშგების წარდგენამდე მოხდება მოვლენა, რომელიც განსაზღვრავს საწარმოს ფინანსური ანგარიშგების შედგენის საფუძველს, მან ფინანსური ანგარიშგება უნდა მოამზადოს ისეთი საფუძველით, რომელიც ასახავს იმ ფაქტს, რომ საწარმო არ არის ფუნქციონირებადი საწარმო.

მე-19 განყოფილება – წინამდებარე სტანდარტზე გადასვლა

მოქმედების სფერო

- 19.1 საწარმომ, რომელიც პირველად იყენებს მეოთხე კატეგორიის საწარმოების ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტს, წინამდებარე განყოფილება უნდა გამოიყენოს პირველი ფინანსური ანგარიშგების შედგენისას, რომელშიც განაცხადებს ამ სტანდარტთან შესაბამისობას.
- 19.2 საწარმოსთვის წინამდებარე სტანდარტზე გადასვლის თარიღი არის ყველაზე ადრინდელი პერიოდის დასაწყისი, რომლისთვისაც საწარმო ამ სტანდარტის შესაბამისად წარადგენს სრულ შესადარის ინფორმაციას პირველ ფინანსურ ანგარიშგებაში, რომელშიც განაცხადებს ამ სტანდარტთან შესაბამისობას.
- 19.3 წინამდებარე განყოფილება ვრცელდება იმ საწარმოებზეც, რომლებიც გასულ საანგარიშგებო პერიოდში იყენებდნენ წინამდებარე სტანდარტს, მაგრამ მათი უახლესი წლიური ფინანსური ანგარიშგება არ შეიცავდა ცალსახა და უპირობო განცხადებას მეოთხე კატეგორიის საწარმოების ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტთან შესაბამისობის შესახებ.

გადასვლის პრინციპი

- 19.4 საწარმო მეოთხე კატეგორიის საწარმოების ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტის შესაბამის ფინანსურ ანგარიშგებას ამზადებს ისე, თითქოს იგი ყოველთვის ამ სტანდარტს იყენებდა. სხვა სიტყვებით, საწარმომ წინამდებარე სტანდარტზე გადასვლის თარიღით:
- (ა) უნდა აღიაროს ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა აღიარებაც მოითხოვება მოცემული სტანდარტით;
 - (ბ) არ უნდა აღიაროს ისეთი მუხლები აქტივებად ან ვალდებულებებად, რომელთა აღიარებაც ნებადართული არ არის ამ სტანდარტით;
 - (გ) უნდა მოახდინოს ფინანსური ანგარიშგების ყველა იმ ელემენტის რეკლასიფიკაცია, რომლებიც, ფინანსური ანგარიშგების წარდგენის ადრინდელი საფუძვლების თანახმად, აღიარებული იყო ერთი ტიპის აქტივად, ვალდებულებად, ან საკუთარი კაპიტალის კომპონენტად, მაგრამ წინამდებარე სტანდარტის შესაბამისად წარმოადგენს სხვა ტიპის აქტივს, ვალდებულებას ან საკუთარი კაპიტალის კომპონენტს; და
 - (დ) მოცემული სტანდარტი გამოიყენოს ყველა აღიარებული აქტივისა და ვალდებულების შესაფასებლად.

ამ სტანდარტზე გადასვლის წესებიდან ნებაყოფლობითი გამონაკლისები (სტანდარტის პირველად გამოყენებისას)

- 19.5 მხოლოდ იმ საწარმოს, რომელიც პირველად იყენებს წინამდებარე სტანდარტს, სტანდარტზე გადასვლის თარიღით შეუძლია გადასვლის წესების ქვემოთ ჩამოთვლილი შედგავთებიდან ერთ-ერთის არჩევა:

- (ა) არ წარადგინოს შესაძარისი ინფორმაცია მოცემული სტანდარტის შესაბამისად შედგენილ ფინანსურ ანგარიშგებაში. საწარმოსთვის, რომელიც აირჩევს ამ გამონაკლისის გამოყენებას, ამ სტანდარტზე გადასვლის თარიღი არის მეოთხე კატეგორიის საწარმოების ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტის შესაბამისად შედგენილი პირველი ფინანსური ანგარიშგების მიმდინარე წლის დასაწყისი;
- (ბ) წარადგინოს მხოლოდ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება (და სამი სავალდებულო განმარტებით შენიშვნა) მეოთხე კატეგორიის საწარმოების ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტის შესაბამისად შედგენილ პირველ ფინანსურ ანგარიშგებაში. საწარმოსთვის, რომელიც აირჩევს ამ გამონაკლისის გამოყენებას, მოცემულ სტანდარტზე გადასვლის თარიღი არის მეოთხე კატეგორიის საწარმოების ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტის შესაბამისად შედგენილი პირველი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების თარიღი, რომელიც ამასთანავე არის მეოთხე კატეგორიის საწარმოების ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტის შესაბამისად შედგენილი მისი პირველი ფინანსური ანგარიშგება.

19.6 წინამდებარე სტანდარტზე გადასვლის თარიღით საწარმოს შეუძლია აირჩიოს ნებისმიერი ძირითადი საშუალებების (მათ შორის, საინვესტიციო ქონების), ან სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობაში გამოყენებული ბიოლოგიური აქტივის შეფასება ამ სტანდარტის გადასვლის თარიღისთვის მისი საბაზრო ღირებულების ოდენობის საიმედოდ შეფასებით (ე.ი. იმ ოდენობით, რა ფასადაც შეუძლია მას აქტივის გაყიდვა) და შეუძლია ეს ღირებულება გამოიყენოს, როგორც დასაშვები საწყისი ღირებულება ზემოაღნიშნული თარიღით.

ამ სტანდარტზე გადასვლის წესებიდან ნებაყოფლობითი გამონაკლისები (სტანდარტის ხელახალი გამოყენებისას)

19.7 საწარმომ, რომელმაც მეოთხე კატეგორიის საწარმოების ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტი გამოიყენა გასულ პერიოდში, მაგრამ მისი უახლესი წლიური ფინანსური ანგარიშგება შედგენილ იქნა ბუღალტრული აღრიცხვის სხვა საფუძვლების შესაბამისად (მაგალითად, ფასს სტანდარტი მცირე და საშუალო საწარმოებისათვის):

- (ა) რეტროსპექტულად უნდა გამოიყენოს წინამდებარე სტანდარტი მე-4 განყოფილების - „სააღრიცხვო პოლიტიკა, შეფასებები და შეცდომები“ - შესაბამისად ისე, თითქოს საწარმოს არასდროს შეუწყვეტია ამ სტანდარტის გამოყენება; ან
- (ბ) რეტროსპექტულად უნდა გამოიყენოს წინამდებარე სტანდარტი მე-4 განყოფილების - „სააღრიცხვო პოლიტიკა, შეფასებები და შეცდომები“ - შესაბამისად ისე, თითქოს საწარმოს არასდროს შეუწყვეტია ამ სტანდარტის გამოყენება, ერთადერთი გამონაკლისის დაშვებით, რომ მას შეუძლია აირჩიოს 19.6 პუნქტით გათვალისწინებული ნებაყოფლობითი შეღავათი.